Пралетарыі ўсіх краін, яднайцеся!

ЗАРА

орган Брэсцкага абкома КП(б)Б і аблвыканкома

№ 150 (222) | Пятніца 5 ліпеня 1940 г. | Цана 10 кап.

За росквіт Совецкай Бесарабіі

КІШЫНЁЎ, 8 ліпеня (ТАСС). На вуліцах гарадоў Бесарабіі поўны парадак. Яго падтрымліваюць узброеныя атрады мясцовага насельніцтва. Яны ахоўваюць грамадскія і дзяржаўныя будынкі. Створаныя з работнікаў розных прафесій камітэты актыўна ўдзельнічаюць у наладжванні нармальнага жыцця населеных пунктаў. У Кішынёве бесперабойна работаюць электрастанцыя, вадаправод, трамвай, гандлююць магазіны, адкрыты кафэ. Наладжваецца тэлефонная і тэлеграфная сувязь паміж гарадамі Бесарабіі і Совецкім Саюзам.

Слесар гарадскога вадаправода Сіколаў, які стаў на чарговую вахту, звярнуўся да таварышоў па змене з заклікам: „Будзем работаць так, як работаюць стаханаўцы, работаць, каб квітнела Совецкая Бесарабія!".

Гэта шчырае жаданне работаць непакладаючы рук, аддаць свае сілы на карысць радзімы характэрна для рабочых і інтэлігенцыі. Яны ведаюць, што для ўсіх знойдзецца зараз каштоўная і патрэбная радзіме справа. Гэта ўпэўненасць акрыляе людзей.

Па-большэвіцку падрыхтуемся і правядзём загатоўкі сельгаспрадуктаў

Пастаўкі сельскагаспадарчых прадуктаў у нашай вобласці ў гэтым годзе будуць праводзіцца ўпершыню. Рашэнне партыі і ўрада аб абавязковых пастаўках сельскагаспадарчых прадуктаў працоўнымі сялянамі сустрэта з вялікім адабрэннем. Усюды, дзе праходзілі сходы па гэтаму пытанню, сяляне аднадушна віталі совецкі закон, накіраваны на ўмацаванне магутнасці нашай квітнеючай соцыялістычнай радзімы і паляпшэнне добрабыту ўсіх працоўных. Яны абавязаліся своечасова выканаць свой доўг перад дзяржавай.

Зараз на палях даспяваюць азімыя культуры. Праз некалькі дзён пачнецца іх уборка. Разам з правядзеннем уборкі будзе праводзіцца абмалот і здача хлеба дзяржаве ў лік выканання абавязковых паставак. Адсюль перад загатоўчымі арганізацыямі стаяць велізарнейшыя задачы ў справе арганізаванай сустрэчы прыёмкі зярна новага ўраджаю.

Важнае значэнне ў дацы перыяд мае справа ўручэння абавязацельстваў кожнаму калгасу, калгасніку і аднаасобнай гаспадарцы.

У большасці раёнаў нашай вобласці ўжо закончана ўручэнне абавязацельстваў. Аднак, у некаторых з іх яшчэ значная колькасць сялян не атрымала абавязацельстваў. Косаўскі раённы выканаўчы камітэт да гэтага часу не прадставіў упаўнаважанаму наркамата загатовак падворных спісаў па Іншчэўскаму сельсовету, у выніку чаго сялянам гэтага сельсовета яшчэ не налічаны пастаўкі і не ўручаны абавязацельствы. Жабінкаўскі і Брэсцкі раённыя выканаўчыя камітэты прадставілі няправільныя спісы па раду сельскіх советаў і ў выніку праведзена незаконнае налічэнне паставак.

Да прыёмкі хлеба загатоўчыя арганізацыі абавязаны поўнасцю падрыхтаваць складскія памяшканні усіх створаных па вобласці 16 прыёмачных пунктаў.

Рад кіраўнікоў раённых кантор „Заготзярно" пры дапамозе раённых выканаўчых камітэтаў нядрэнна рыхтуюцца да прыёмкі хлеба. Так, Пружанская раённая кантора (кіраўнік тав. Белаусаў) ужо поўнасцю закончыла рамонт складаў і паспяхова праводзіць будаўніцтва новага зернавога склада на станцыі Аранчыцы.

Закончана будаўніцтва аднаго склада і 15 ліпеня заканчваецца будаўніцтва другога ў Гайнаўскім раёне (кіраўнік канторы тав. Патроў). У гэтым раёне ўжо падрыхтаваны да прыёмкі хлеба ўсе старыя склады. Узмоцненымі тэмпамі ідзе будаўніцтва новага склада ў Жабінкаўскім раёне. Кіраўнік гэтай канторы тав. Карпілюк заўсёды бывае на будаўніцтве, праводзіць палітычна-масавую работу з цеслярамі.

Дрэнна рыхтуюцца для прыёмкі хлеба ў Кобрынскім раёне. Кіраўнік раённай канторы тав. Аксёнаў ўвесь час бяздзейнічае. Ўсе склады яшчэ не падрыхтаваны да прыёмкі хлеба. Пачаты ў красавіку месяцы будаўніцтва новага вялікага зернавога склада зацягваецца. Такое становішча ўсім не трывожыць раённыя кіруючыя арганізацыі. Ні раённы выканаўчы камітэт, ні райком партыі не заслухалі на сваіх пас. адженнях кіраўніка канторы „Заготзярно" аб яго рабоце.

У Антопальскім раёне 3 ліпеня спынілася будаўніцтва новага склада з прычыны адсутнасці цесляроў.

Па антыдзяржаўнаму падыходзяць да падрыхтоўкі складскіх памяшканняў пад зярно новага ўраджаю ў Камянецкім раёне. Да выканання ўрадавай пастановы аб адчыненні ў гэтым раёне прыёмачнага пункта раённы выканаўчы камітэт і ўпаўнаважаны наркамата загатовак пісалі ў абласную кантору „Заготзярно" аб неадкладнай прыёмцы ў іх на станцыі Чарэмха памяшканняў для прыстасавання пад склады „Заготзярно". Гэта адносіна падпісана 20 мая старшынёй райвыканкома тав. Жулега і ўпаўнаважаным Наркамата загатовак тав. Безенкіным. 29 чэрвеня да іх у раён прыехаў прадстаўнік абласной канторы „Заготзярно" тав. Мараў для прыёмкі складаў і іх прыстасавання, але яму ніякай дапамогі не аказалі і ўручылі адносіну за тымі-ж подпісамі, у якой пішуць, што памяшканняў, якія-б можна было прыстасаваць пад зернавыя склады, ў раёне няма, што, моў, трэба будаваць новыя. І гэта ў той час, як будаўніцтва новых складаў у іх раёне ўрадам не зацверджана.

Некаторыя раённыя выканаўчыя камітэты, як Высокаўскі і Маларыцкі, ігнарыруюць рашэнне абласнога выканаўчага камітэта аб перадачы раённым канторам „Заготзярно" маючыхся ў іх раёнах складаў.

Задача загатоўчых арганізацый — арганізаваць работу так, каб будаўніцтва новых складаў і рамонт старых закончыць ва ўрадавы тэрмін. Райвыканкомы павінны аказаць дапамогу загатоўчым арганізацыям у выкананні гэтай задачы.

Вялікую ўвагу неабходна звярнуць зараз справе правядзення дэзінфекцыі складскіх памяшканняў. Адрамантаваць склады — гэта яшчэ не значыць, што ў іх можна сыпаць зярно. Кожны склад неабходна добра прадэзінфекцыраваць, арганізаваць барацьбу са свірнавымі шкоднікамі. Таксама трэба адрамантаваць пагрузачныя і разгрузачныя механізмы, аўтамабілі і цялегі, праверыць і адрамантаваць тару, брызенты, падрыхтаваць зернаачышчальныя машыны. А гэта работа ў нас амаль не распачата. Брызенту яшчэ не завезлі, дэзінфекцыя складаў праводзіцца толькі ў г. Брэсце і Пружаны.

Поспех у правядзенні падрыхтоўкі да прыёмкі зярна і ў загатоўках будуць рашаць людзі. Неабходна шырока разгарнуць соцыялістычнае спаборніцтва паміж загатоўчымі работнікамі і па-большэвіцку ўзяцца за падрыхтоўку новых кадраў з тым, каб усе прыёмачныя пункты былі забяспечаны людзьмі, якія заслугоўваюць давер'я і могуць справіцца з даручанай работай. Абласная кантора ўжо падрыхтавала 23 лабаранты, 5 ліпеня пачынаюць курсы лабарантаў яшчэ на 40 чалавек і курсы загадчыкаў складаў на 30 чалавек. Кожны хлебапрыёмны пункт павінен быць забяспечан работаздольнымі кадрамі.

Класава-варожыя элементы будуць усямерна старацца нашкодзіць нам у правядзенні загатовак. Гэта паказаў вопыт правядзення ўчоту аб'ектаў абкладання, калі заможная частка вёскі ўкрывала ад дзяржавы зямлю. Так, у Кобрынскім раёне грамадзянін Назарчук А. М., замест фактычна маючыхся ў яго 60 гектараў зямлі, даў звесткі на 36 гектараў. Грамадзянін Нічыпарук К. І. скрыў ад дзяржавы 30 гектараў зямлі.

Судова-следчыя органы не павінны прапусціць паміма сваёй увагі гэтыя факты, прыцягнуць да адказнасці парушальнікаў совецкіх законаў. Трэба сказаць, што рад раённых пракурораў не вядуць настойлівай барацьбы з варожымі праяўленнямі. Вось прыклад. Упаўнаважаны Наркамата загатовак па Брэсцкаму раёну накіраваў справу раённаму пракурору Галавацёву аб прыцягненні да адказнасці за скрыццё ад абкладання 5,25 гектара зямлі грамадзяніна Іванюка з вёскі Костычы, Матыкальскага сельсовета. Пракурор, замест неадкладнага прыняцця адпаведных мер, абмежаваўся запросам упаўнаважанага Наркамата загатовак, з якой зямельнай плошчы плаціў падатак дадзены грамадзянін у мінулыя годы.

Сярод працоўнага сялянства трэба неадкладна разгарнуць шырокую масава-палітычную работу па растлумачэнню яму совецкіх законаў і рашэнняў партыі і ўрада па развіццю сельскай гаспадаркі. Кожнаму селяніну неабходна добра растлумачыць, што на дзяржаўныя склады ён павінен везці высокаякаснае і добра ачышчанае зярно.

Вызваленыя працоўныя сяляне не раз дэманстравалі сваю любоў і адданасць нашай слаўнай партыі Леніна-Сталіна, нашаму ўраду. Няма сумнення, што кожны селянін добрасумленна і своечасова выканае абавязацельствы перад дзяржавай.

ПАТРЫЁТЫ

У габінеце начальніка палітаддзела Брэсцкага чыгуначнага вузла тав. Жукава — тэлефонная трубка не адпачывае.

Вось і зараз раздаўся званок:

— У нас падпіска на Пазыку закончана. Падпіскай ахоплены ўсе рабочыя, акрамя хворых і тых, якія знаходзяцца ў адпачынку.

Увесь дзень прыходзяць са справаздачамі ад паасобных аддзяленняў чыгункі.

У кожнай справаздачы, лічбе, ці кожнай запісцы ёсць многа сардэчнасці, бязмежнай адданасці комуністычнай партыі, совецкаму ўраду і таварышу Сталіну.

— У нас, — апавядае таварыш Жукаў, — падпіска закончылася трэцяга ліпеня. Ёю ахоплены ўсе рабочыя Брэсцкага чыгуначнага вузла. Рабочыя падпісаліся на 1.504.910 рублёў, што складае 88 працэнтаў ад фонда месячнай зарплаты.

Правядзеннем падпіскі на пазыку чыгуначнікі паказалі сваю палітычную свядомасць і глыбокі патрыятызм да сваёй радзімы.

„Маланка"

У калідоры другога аддзялення службы руху вісяць дзве часценгазеты „Маланка", орган партыйнай, комсамольскай і прафсаюзнай арганізацыі другога аддзялення".

За 1 ліпеня чытаем:

„Да 20 гадзін вечара ахоплена падпіскай на Пазыку Трэцяй Пяцігодкі (выпуск трэцяга года) 96 чалавек на суму 42 тысячы 460 рублёў.

За 2 ліпеня „Маланка" піша:

„На 12 гадзін падпіска на пазыку закончана. Падпіской ахоплены ўсе рабочыя другога аддзялення".

Совецкая ўлада мне ўсё дала

Тав. Шыдлоўская Людміла работае начальнікам білетнага бюро. Яе зарплата 325 рублёў у месяц. Яна рашыла падпісацца на пазыку на 600 рублёў.

У гутарцы з намі тав. Шыдлоўская расказвае:

— Па нацыянальнасці я беларуска. Бацька мой чыгуначнік. У часы польскай акупацыі яго некалькі разоў звальнялі з работы, толькі за тое, што ён не быў польскай нацыянальнасці. З маладых гадоў я вымушана была пайсці зарабатваць на пражыццё. Вышэйшую навучальную ўстанову не мела магчымасці скончыць, з-за адсутнасці сродкаў для вучобы. Заўсёды была ў пошуках работы, але яе не знаходзіла.

— Зараз совецкая ўлада дала мне ўсё, і ўперад усяго гэта тое, што яна мне вярнула чалавечую годнасць, якая была зверскі стаптана беладалякамі. Я адчуваю доўг перад сваёй радзімай. Таварышы, якія прыехалі з усходніх абласцей, аддалі і аддаюць многа сіл і энергіі для ўмацавання нашай краіны. Дагэтуль мне не прадстаўлялася магчымасць матэрыяльна праявіць сваю адданасць нашаму совецкаму ўраду і вось, калі выпусцілі пазыку, я з вялікай радасцю сустрэла яе і падпісалася на тую суму, якую дыктавала мне сумленне...

Забяспечанае будучае

На станцыі Маларыта (начальнік таварыш Омічук) падпіска на пазыку закончана 1 ліпеня ў 21 гадзіну.

Грузчык таварыш Садзюк падпісаўся на пазыку на месячную зарплату. Днём раней у тав. Садзюка здарылася няшчасце. У яго згарэла хата, грузчык застаўся ў адной сарочцы.

Пры падпісцы на пазыку яму таварышы гаварылі:

— Твая хата ўчора згарэла, падпішыся на меншую суму.

На гэта Садзюк адказаў:

— Пры совецкай уладзе я спакойны: сёння я нічога не маю, а заўтра буду мець усё. Будучае маё забяспечана. Мне больш не патрэбна думаць аб тым, каб знайсці работу. Зараз, калі выпушчана пазыка, якая пойдзе на ўмацаванне абароназдольнасці нашай радзімы і на паляпшэнне культурна-бытавога становішча працоўных, дык і я буду забяспечан.

Ці можна, таварыш камісар?

Пасля мітынгу ў вагонных майстэрнях рабочыя дружна падпісаліся на пазыку. За паўтары гадзіны падпіскаю ахоплена 155 чалавек на суму 40.265 рублёў.

Да стала, дзе сядзіць камісар вагонных майстэрняў тав. Кірычэнка, падыходзіць жанчына.

— Маё прозвішча Афанасевіч Зінаіда. Тут работае мой муж. Я хатняя гаспадыня. Ці можна, таварыш камісар, падпісацца мне на пазыку?

— Можна, можна.

Тав. Афанасевіч падпісалася на 100 рублёў, яе муж—на поўны месячны аклад. З радасцю таварыш Афанасевіч расказвае:

—Мне добра жывецца. Муж пры польскіх панах зарабатваў 60 злотых у месяц. Пры совецкай уладзе муж спачатку работаў вартаўніком, а зараз яго вылучылі экспедытарам. Горвыканком нам выдзеліў агарод. Я пасеяла бульбу. Чаму-ж мне, хатняй гаспадыні, не ўдзельнічаць у дзяржаўнай справе. За сваю радзіму я гатова аддаць усё!

І. Фальтэнберг.

Зробім нашу краіну непераможнай

З хуткасцю маланкі абляцела вестка аб выпуску дзяржаўнай Пазыкі Трэцяй Пяцігодкі (выпуск трэцяга года). Сярод рабочых Брэсцкай міжраённай прыгараднай гаспадаркі „Бяроваўка" ў гэты дзень наглядаўся нябачны палітычны ўздым. Спачатку па аднаму, а потым невялікімі групкамі пачалі збірацца яны каля соўгаснай канцылярыі. Стыхійна ўзнікае мітынг.

Аб значэнні выпускаемай урадам пазыкі ў кароткай уступнай прамове расказаў дырэктар прыгараднай гаспадаркі тав. Дабралінскі.

Выступіўшы на мітынгу брыгадзір паляводчай брыгады тав. Плетховіч Станіслаў расказаў аб тым, у якіх умовах прыходзілася падпісвацца на розныя пазыкі ў час панавання памешчыкаў і капіталістаў, і заявіў:

— Горача адабраючы пастанову Соўнаркома СССР аб выпуску Пазыкі Трэцяй Пяцігодкі, мы, рабочыя прыгараднай гаспадаркі, усе прымем удзел у ёй і гэтым самым яшчэ больш узмацнім абаронную і гаспадарчую магутнасць нашай любімай радзімы.

Рабочы соўгаса тав. Казлоўскі Самён у сваім выступленні сказаў:

—У былой панскай Польшчы я ўвесь час быў батраком. Падпісвацца на выпускаемыя польскім урадам „пазычкі" ў мяне не было грошай. Але не гледзячы на гэта розныя панскія прыслужнікі сілай прымушалі нас падпісвацца на іх.

Цяпер-жа, пры совецкай уладзе, мы ўсе з'яўляемся роўнаправымі грамадзянамі новага соцыялістычнага грамадства. Кожны з нас мае права на працу, на адпачынак, на асвету. Мы добра ведаем, што выпускаемая совецкім урадам пазыка пойдзе на далейшае паляпшэнне нашага добрабыту, на ўмацаванне абароназдольнасці Совецкага Саюза. Я першым падпісваюся на 200 рублёў і заклікаю ўсіх наследваць майму прыкладу.

Адразу пасля мітынга рабочыя пачалі падпісвацца на пазыку. На другі дзень — 2-га ліпеня — падпіска склала 5.100 рублёў пры месячным заработку рабочых прыгараднай гаспадаркі 5.027 рублёў.

К. Антонаў.

Падпіска на пазыку па вобласці на 3 ліпеня

З кожным днём падпіскай на пазыку ахопліваюцца ўсё новыя тысячы працоўных. Па становішчу на 3 ліпеня па вобласці сума падпіскі на Пазыку Трэцяй Пяцігодкі (выпуск трэцяга года) складае 12 мільёнаў 62 тысячы рублёў, з колькасцю падпісчыкаў 102.360 чалавек. Калгаснікі, працоўныя аднаасобнікі, падпісваючыся на пазыку, тут-жа замацоўваюць сваю падпіску грашовымі ўзносамі. На працягу двух дзён паступіла наяўнымі 420 тысяч рублёў.

Па Кобрынскаму раёну падпіска дасягнула 816 тысяч рублёў. Паступіла наяўнымі 60 тысяч рублёў. Гэта сума падпіскі поўнасцю забяспечвае паступленне ў раённы бюджэт сум, прадугледжаных паступленняў ад дзяржаўных пазык.

Па Брэсцкаму раёну сума падпіскі на пазыку складае 313 тысяч рублёў. Паступіла наяўнымі 101 тысячы рублёў, што складае 32 працэнты да сумы падпіскі.

У Тэльмаўскім сельсовеце гэтага-ж раёна падатковы агент раённага фінансавага аддзела тав. Дудчык, пры актыўным удзеле мясцовага актыва, арганізаваў поўны ўдзел у падпісцы на пазыку ўсіх працаздольных. Падпісалася на пазыку 679 чалавек на суму 17.500 рублёў. Унесена на працягу двух дзён 14.000 рублёў наяўнымі, што складае 80 працэнтаў да агульнай сумы падпіскі.

Селянін Косаўскага раёна, Падстарэцкага сельсовета, Ламейка Міхаіл падпісаўся на 800 рублёў і ўнёс наяўнымі 500 рублёў.

У Рудніцкім сельсовеце, Пружанскага раёна, падатковы агент Бутыкаў Дзімен і ўпаўнаважаная па падпісцы Неміровіч Вера сумесна з грамадскасцю сабралі падпіскі на пазыку 40.885 рублёў, у тым ліку 6000 рублёў наяўнымі. Сярэдняя сума падпіскі па гэтаму сельсовету складае 82 рублі на кожнага падпісчыка.

Падпіска прадаўжаецца.

Г. Сяргееў.

Насустрач Усесаюзнаму дню чыгуначніка

Комсамольцы і моладзь у авангардзе спаборніцтва

30 ліпеня вялікая армія чыгуначнікаў нашай краіны будзе адзначаць радаснае свята ўсяго совецкага народа — Усесаюзны дзень чыгуначніка. Да гэтай знамянальнай даты з вялікім натхненнем рыхтуюцца чыгуначнікі станцыі Брэст. Сярод рабочых і служачых шырока разгарнулася соцспаборніцтва і стаханаўскі рух за дастойную сустрэчу дня чыгуначніка, за выкананне і перавыкананне планаў вытворчай праграмы.

Ініцыятарамі і перадавікамі гэтага спаборніцтва з'яўляюцца комсамольцы і несаюзная моладзь. Яны паказваюць прыклад высокай свядомасці і дысцыплінаванасці, і сваёй стаханаўскай работай натхняюць усіх рабочых і служачых на ўдарную работу.

Дзяжурны па станцыі комсамолец Радзіонаў першым уключыўся ў соцыялістычнае спаборніцтва і ўзяў на сябе рад канкрэтных абавязацельстваў. Яго прыкладу наследвалі маладыя комсамольцы: сцэпшчык Федарук, білетны касір Арцюхевіч і іншыя. Узятыя абавязацельствы комсамольцы выконваюць з гонарам. У сваёй рабоце яны дабіліся бліскучых поспехаў.

Няўхільна праводзячы ў жыццё Указ Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР, сцэпшчык-комсамолец Федарук здзельную норму выпрацоўкі штодзённа выконвае на 150—200 проц. Дзяжурны па станцыі комсамолец Радзіонаў першы дабіўся стопрацэнтнага адпраўлення пасажырскіх і таварных паяздоў па наркомаўскаму графіку. Ён першы таксама дасягнуў выканання станцыённых вымяральнікаў прастою вагонаў.

Па стаханаўску працуе і несаюзная моладзь. Сцэпшчыкі Вакуліч, Гарадзічук, Заяц, Досічук, стрэлачнік Канаховіч і іншыя даюць высокую прадукцыйнасць працы, перавыконваючы кожны дзень нормы выпрацоўкі.

Маладыя чыгуначнікі праяўляюць вялікую палітычную актыўнасць. У былой панскай Польшчы яны былі бяспраўныя. Большасць з іх не мела работы. Зараз яны з'яўляюцца стаханаўцамі чыгуначнага транспарта соцыялістычнай дзяржавы. Комсамольская арганізацыя станцыі па дастоінству ацаніла іх стаханаўскую работу, праверыла ўсебакова і прыняла ў рады Ленінска—Сталінскага комсамола.

Яшчэ шырэй разгортваючы соцыялістычнае спаборніцтва і стаханаўскі рух, чыгуначнікі станцыі Брэст да Усесаюзнага дня чыгуначніка прыдуць з новымі вытворчымі перамогамі.

Г. Л. Бершак,

сакратар комсамольскага камітэта станцыі Брэст.

Скасілі 198 гектараў

Старанна працуюць на ўборцы сена калгаснікі калгаса імені Леніна, Сухапальскага сельсовета, Шарашэўскага раёна. На першае ліпеня па калгасу скошана 177 гектараў сенажаці і 21 гектар канюшыны. Да пачатку сенакашэння калгаснікі правялі асушку балота, пракапалі канаву на працягу аднаго кілометра і зрабілі на балоце дарогу для таго, каб можна было праехаць за сенам.

Калгаснікі змагаюцца за хутчэйшае заканчэнне сенаўборкі.

В. Я. Панасюк.
М. І. Сачко.

АБ ПАДРЫХТОЎЦЫ ДА ЎБОРКІ І ЗАГАТОВАК СЕЛЬСКАГАСПАДАРЧЫХ ПРАДУКТАЎ У 1940 ГОДЗЕ

Пастанова Пленума ЦК КП(б) Беларусі

(Прынята аднагалосна)

ЦК ВКП(б) і СНК СССР пастановай ад 29 мая 1939 года „Аб падрыхтоўцы да ўборкі ўраджаю і загатовак сельска-гаспадарчых прадуктаў ў 1939 годзе" папярэдзілі абласныя, краявыя партыйныя, савецкія, зямельныя і загатоўчыя органы аб недапушчальнасці паўтарэння памылак, меўшых месца пры ўборцы і загатоўках сельскагаспадарчых прадуктаў у 1938 годзе.

Пленум ЦК КП(б)Б адзначае, што некаторыя партыйныя, савецкія, зямельныя і загатоўчыя органы Беларусі не ўлічылі гэтага сур'ёзнага папярэджання ЦК ВКП(б) і СНК СССР і пры ўборцы ўраджаю і загатоўках сельскагаспадарчых прадуктаў у 1939 годзе дапусцілі сур'ёзныя памылкі і недахопы. Так, напрыклад:

а) У Мінскай, Магілеўскай і Палескай абласцях у рэзультаце недаацэнкі значэння ўборкі ўраджаю камбайнамі, рамонт камбайнаў да пачатку ўборкі зерневых не быў закончан, абслугоўванне камбайнаў у часе ўборкі сіламі калгасаў праводзілася нездавальняюча, падвозка гаручага, вады, абкос вуглоў, пракос загонаў, уборка саломы і паловы, адвозка зярна ад камбайна, ачыстка і прасушка зярна праводзіліся нясвоечасова, што прывяло да вялікіх прастояў камбайнаў і зацяжкі ўборкі. Дзяржаўны план камбайнавай уборкі ў 1939 годзе быў выканан толькі на 86 проц.

б) У Рэчыцкім, Ельскім і іншых раёнах ігнаравалася ўборка ўраджаю жаткамі, снопавязалкамі, ільноцерабілкамі і іншымі ўборачнымі машынамі. У гэтых раёнах не была арганізавана барацьба са стратамі ўраджаю пры ўборцы. Камбайны, снопавязалкі, жаткі не былі абсталяваны зернаўлавіцелямі. Збор каласоў услед за скошваннем ўраджаю не праводзіўся.

в) У асобных раёнах Гомельскай і Палескай абласцей калгасы ў чаканні выспявання цэлых масіваў не праводзілі ўборку ўраджаю выбарачным парадкам, у выніку чаго ад перастою і асыпання збожжа на карню мелі месца вялікія страты.

г) Не гледзячы на значную пагібель канюшыны ў 1939 г. і недахоп у насенні канюшыны, кіраўнікі раённых партыйных і савецкіх арганізацый Мінскага, Слуцкага, Чырвонаслабодскага, Капыльскага, Уздзенскага і іншых раёнаў захаваўшыяся насеннікі канюшыны ўбіралі з вялікім спазненнем, зацягнулі абмалот да вясны і дапусцілі вялікія страты насення канюшыны.

д) Дрэнна праходзіла ўборка бульбы, і асабліва ў Лепельскім, Расонскім, Жлобінскім, Быхаўскім, Заслаўскім, Любаньскім, Дамanavіцкім і іншых раёнах, дзе ўборка бульбы зацягнулася да лістапада месяца. У значнай частцы калгасаў гэтых раёнаў не было праведзена пераворванне бульбы. У большасці МТС і соўгасаў бульбаўборачныя машыны ва ўборцы не ўдзельнічалі.

е) Недаацэнка значэння каня ў выкананні сельскагаспадарчых работ, адсутнасць і невыкананне складзеных планаў работ на перыяд уборкі і загатоўкі сельскагаспадарчых прадуктаў прывялі ў калгасах і соўгасах многіх раёнаў да няправільнага скарыстання рабочай і цягавай сілы калгасаў, трактараў і ўборачных машын МТС і соўгасаў, у выніку чаго многія сельскагаспадарчыя работы (ворыва папару, азімая сяўба, ворыва на зябліва) у 1939 годзе выкананы былі нясвоечасова.

Партыйныя, савецкія і зямельныя органы і ў 1940 годзе не арганізавалі работы ў калгасах такім чынам, каб з адначасовым скарыстаннем трактарнага парка МТС быў поўнасцю скарыстан кожны рабочы конь калгасаў.

ж) У 1939 годзе партыйнымі, савецкімі і загатоўчымі органамі былі допушчаны сур'ёзныя памылкі ў загатоўцы сельскагаспадарчых прадуктаў (Заслаўскі, Вягомльскі, Плешчаніцкі, Лагойскі, Грэскі, Лёзнянскі раёны).

Гэтыя памылкі заключаліся ў тым, што:

1. Некаторыя калгасы нясвоечасова здавалі ў лік натураплаты зярно, бульбу і іншыя культуры.

2. З самага пачатку загатовак не былі выкрыты антыдзяржаўныя тэндэнцыі кіраўнікоў асобных калгасаў, якія пад рознымі прадлогамі ў выглядзе на скідкі, ільготы і т. д. ухіляліся ад выканання дзяржаўных абавязацельстваў, расходуючы ў той-жа час зярно і бульбу на іншыя мэты.

3. У 1939 годзе значная колькасць аднаасобных гаспадарак не выканала дзяржаўных абавязацельстваў і, з прычыны адсутнасці кантролю з боку загатоўчых арганізацый, асталіся беспакаранымі.

Пленум ЦК КП(б)Б лічыць, што падрыхтоўка да ўборкі ўраджаю і загатовак сельскагаспадарчых прадуктаў у 1940 годзе праходзіць нездавальняюча. Кіраўнікі мясцовых партыйных і савецкіх органаў з вялікім спазненнем уключыліся ў кіраўніцтва калгасамі, МТС і соўгасамі па падрыхтоўцы да ўборкі ўраджаю і загатовак сельскагаспадарчых прадуктаў, у выніку чаго ёсць сур'ёзныя недахопы і адставанне.

Рамонт камбайнаў, ільноцерабілак, жатак і іншых уборачных машын, а таксама сельгасінвентара ў Гомельскай, Мінскай, Палескай і Магілеўскай абласцях праходзіць значна горш, чым у мінулым годзе. Многія МТС Мінскай і Віцебскай абласцей да гэтага часу не забяспечаны камбайнерамі. Рад МТС Гомельскай, Магілеўскай і Палескай абласцей, недаўкамплектаваны памочнікамі камбайнераў, ільноцерабільшчыкамі і машыністамі малатарань.

У калгасах Віцебскага, Ветрынскага, Полацкага, Заслаўскага, Барысаўскага і Мінскага раёнаў прапалка пасеваў ад пустазелля не арганізавана, не вядзецца барацьба з паявіўшыміся шкоднікамі сельскагаспадарчых раслін.

Кіраўнікі партыйных, савецкіх і зямельных органаў многіх раёнаў не ўлічылі памылак мінулага года, калі з-за бескляпотных адносін да сенаўборкі і сіласавання кармоў каля 23 тысяч гектараў сенажаці першага ўкосу і каля 320 тыс. гектараў сенажаці другога ўкосу асталіся неўбранымі, сенаўборка зацягнулася да кастрычніка, многа сена загінула, а ў радзе калгасаў жывёла асталася незабяспечанай кармамі. І ў 1940 годзе ў радзе раёнаў (Талачыно, Петрыкаў, Шклоў) разгортванне работ па сенакашэнню і сіласаванню кармоў праходзіць з вялікім спазненнем і неарганізавана.

У многіх калгасах не закончана работа па замацаванню ўчасткаў для ўборкі ўраджаю за звеннямі, арганізаванымі ў перыяд веснавой сяўбы. У радзе калгасаў да арганізацыі звенняў падышлі фармальна, арганізацыйна іх не замацавалі, у сувязі з чым частка з іх распалася.

Нездавальняюча праходзіць і падрыхтоўка матэрыяльна-тэхнічнай базы да загатовак сельскагаспадарчых прадуктаў, асабліва ў раёнах заходніх абласцей.

Органы Наркамзага на месцах не закончылі ўручэння дзяржаўных абавязацельстваў у адпаведнасці з новымі законамі аб абавязковых пастаўках.

У радзе месц загатоўчы апарат не ўкамплектован неабходнай колькасцю прыёмшчыкаў, вагаўшчыкоў, лабарантаў, таксіроўшчыкаў і інш. работнікамі.

Райкомы партыі і райвыканкомы не распрацавалі мерапрыемстваў па культурнаму абслугоўванню здатчыкаў прадукцыі дзяржаве на пунктах прыёмкі.

У мэтах ліквідацыі недахопаў, меўшых месца ў летняй уборачнай і загатоўчай кампаніі, і для своечасовага і высокаякаснага правядзення ўборкі ўраджаю і загатоўкі сельскагаспадарчых прадуктаў у бягучым годзе, Пленум ЦК КП(б)Б **пастанаўляе:**

1. Абавязаць абкомы і райкомы КП(б)Б, выканкомы Советаў дэпутатаў працоўных, Наркамзем, раённыя зямельныя аддзелы, Наркамат соўгасаў і дырэктароў соўгасаў арганізаваць паўсямесную прапалку яравых пасеваў і забяспечыць правядзенне іншых мерапрыемстваў па догляду за пасевамі (падкормка, рыхленне міжраддзяў, акучванне і т. д.).

Устанавіць, як правіла, што на пасевах ільну павінна быць праведзена не менш 2—3 суцэльных прапалак, па бульбе і гародніне — не менш 3—4 — разовых міжрадных апрацовак, па махорцы — не менш 4 прапалак і міжрадных апрацовак, па коксагызу апрача міжрадных апрацовак правесці не менш двух прачыстак ад некаўчуканосных адуванчыкаў.

Звярнуць асаблівую ўвагу на своечасовае правядзенне паліву гародніных культур з абавязковым наступным рыхленнем.

Пленум ЦК КП(б)Б папярэджвае аб недапушчальнасці паўтарэння памылак, меўшых месца ў 1939 годзе, калі з прычыны нясвоечасовай прапалкі і невыканання іншых мерапрыемстваў па догляду за пасевамі, мелі месца пагібель пасеваў (коксагыза, махоркі, гарчыцы, караняплодаў) і ў радзе калгасаў недабор ураджаю.

2. Устанавіць пастаянны нагляд за пасевамі і пры першым паяўленні шкоднікаў і хвароб сельскагаспадарчых раслін неадкладна праводзіць мерапрыемствы па барацьбе з імі, забяспечыўшы кожны калгас неабходнай колькасцю хімікатаў.

I. Уборка і загатоўка зерневых культур

Абавязаць Наркамзем, Наркамсоўгасаў, Упаўнаркамзаг СССР па БССР, абкомы і райкомы КП(б)Б, выканкомы абласных і раённых Советаў дэпутатаў працоўных, дырэктараў МТС, соўгасаў і праўленні калгасаў:

1. Забяспечыць своечасовае сканчэнне рамонту камбайнаў, снопавязалак, жатак і іншых уборачных машын і высокую якасць рамонту. Адстаючым МТС, соўгасам і калгасам аказаць канкрэтную дапамогу.

У мэтах недапушчэння страт зярна, саломы і паловы ў часе ўборкі абсталяваць усе камбайны саломакапніцелямі, паловазбіральнікамі і зернаўлавіцелямі, а снопавязалкі і жаткі — зернаўлавіцелямі.

2. Праверыць забяспечанасць кожнай МТС, соўгаса і калгаса камбайнерамі, памочнікамі камбайнераў, машыністамі да малатарань, вадзіцелямі снопавязалак і жатак, шоферамі, трактарыстамі, вагаўшчыкамі, прыняўшы ўсе неабходныя меры да поўнага і своечасовага падбору і расстаноўкі па агрэгатах указаных кадраў.

Вярнуць у МТС і соўгасы на перыяд уборкі ўсіх камбайнераў, памочнікаў камбайнераў і трактарыстаў, якія знаходзяцца ў дадзены час на работах, не звязаных з сельскай гаспадаркай, для работы на камбайнах і трактарах.

Абавязаць Наркамат соўгасаў, дырэктараў соўгасаў прыняць неабходныя меры да поўнага забеспячэння соўгасаў рабочай сілай на перыяд ўборкі. Выканкомам Советаў дэпутатаў працоўных аказаць соўгасам у гэтай справе неабходную дапамогу.

Да пачатку ўборкі замацаваць у натуры ўчасткі для ўборкі за кожным камбайнам (пры абавязковым удзеле камбайнера), у адпаведнасці з зацверджаным планам камбайнавай уборкі па МТС і калгасах.

Дырэктарам МТС і соўгасаў за пяць дзён да пачатку ўборкі замацаваць за кожным камбайнам лепшыя трактары і ў гэты-ж тэрмін забяспечыць дастаўку камбайнаў да месца работы.

4. Абавязаць Наркамзем, выканкомы Советаў дэпутатаў працоўных і праўленні калгасаў для абслугоўвання камбайнаў, падвозкі для іх гаручага і вады выдзеліць не пазней як за пяць дзён да пачатку ўборкі неабходную колькасць калгаснікаў, жывое цягло і аўтатранспарт, не здымаючы іх на іншыя работы да сканчэння камбайнавай уборкі ў калгасе.

5. Дырэктарам МТС у перыяд уборкі збожжа забяспечыць своечасовы тэхнічны дагляд за камбайнамі і трактарамі. Арганізаваць у кожнай МТС і ў кожным соўгасе па адной аўтаперасовачнай майстэрні і ўкамплектаваць іх кваліфікаванымі механікамі і слесарамі, а таксама неабходным інструментам і запаснымі часткамі. Забяспечыць кожнага камбайнера мінімумам запасных частак (звенні ланцугоў, сегменты, планкі да транспарцёраў і інш).

6. Абавязаць Наркамзем БССР, Наркамсоўгасаў, Белсельгаснаб, Белаўтатрактаразбыт забяспечыць своечасовы завоз у МТС і соўгасы неабходнай колькасці запасных частак для камбайнаў, трактараў, ільноцерабілак, малатарань, зернаачышчальных машын і іншага ўборачнага інвентара.

7. Абавязаць райкомы КП(б)Б, выканкомы Советаў дэпутатаў працоўных у перыяд 5—10 ліпеня правесці праверку гатоўнасці зернасховаў, уборачных машын МТС, соўгасаў і калгасаў, звярнуўшы асаблівую ўвагу на якасць рамонту і гатоўнасць да ўборкі камбайнаў.

Сакратарам райкомаў КП(б)Б, старшыням выканкомаў Советаў дэпутатаў працоўных да пачатку ўборкі асабіста азнаёміцца з кожным камбайнерам, з планамі і маршрутамі работы камбайнавых агрэгатаў.

8. Не пазней 10 ліпеня закончыць складанне ў МТС, калгасах і соўгасах рабочых планаў уборкі ўраджаю, прадугледзіўшы ў іх правільнае спалучэнне ўборачных работ з іншымі сельскагаспадарчымі работамі, супадаючымі з уборкай ураджаю (падрыхтоўка да азімай сяўбы, расцілка ільну, лушчэнне сцерні, ворыва на зябліва і выкананне плана дзяржаўных паставак).

Планы ўборкі ўраджаю абмеркаваць на агульных сходах калгаснікаў, у брыгадах, на вытворчых нарадах рабочых МТС і соўгасаў.

9. Адзначаючы, што ў 1939 годзе ў калгасах меўся вялікі недахоп у калёсах і збруі, у сувязі з чым не скарыстоўваліся поўнасцю рабочыя коні на ўборачных работах,— абавязаць Наркамзем, райкомы КП(б)Б і выканкомы Советаў дэпутатаў працоўных прыняць тэрміновыя меры к таму, каб кожны калгас за кошт мабілізацыі ўнутраных рэсурсаў раёна і вобласці быў забяспечан дастатковай колькасцю калёс і збруяй.

Абавязаць Белкаапсаюз, Белсельгаснаб арганізаваць завоз для продажу калгасам запасных частак для ўборачных машын і іншага дробнага ўборачнага інвентара.

10. Да пачатку ўборкі зерневых культур у кожным калгасе і соўгасе падрыхтаваць гумны, крытыя такі, навесы для сушкі і ачысткі зярна, забяспечыць іх зернаачышчальнымі машынамі і вагамі.

11. Абавязаць дырэктараў соўгасаў, праўленні калгасаў да 10 ліпеня скончыць будаўніцтва новых і падрыхтоўку існуючых зернасховаў і правесці старанную іх дэзінфекцыю. У кожным калгасе вылучыць зернасховы для хавання сартавога насення па культурах і сартах.

12. Устанавіць ва ўсіх калгасах і соўгасах уважлівы нагляд за выспяваннем асобных участкаў зерневых культур з тым, каб, не чакаючы выспявання ўсяго масіва, пачаць уборку простымі ўборачнымі машынамі ў перыяд васковай спеласці зярна. Услед за ўборкай простымі машынамі праводзіць звязку ў снапы ўсяго скошанага збожжа, не дапускаючы разрыву паміж касавіцай, вязкай снапоў і складаннем у копны.

Складаць збожжа ў сціrты трэба на падрыхтаваных загадзя для гэтага ўчастках, не пазней 10—15 дзён пасля касавіцы. На складанне сціртоў вылучыць найбольш вопытных калгаснікаў і рабочых соўгасаў.

13. Устанавіць, што план ўборкі зерневых культур камбайны павінны выканаць за 15—20 дзён ад пачатку ўборкі.

14. Устанавіць уважлівы кантроль за якасцю ўборкі збожжа. Не дапускаць уборкі збожжа камбайнамі на высокім зрэзе, а пры ўборцы палёглага, а таксама і густога збожжа зменшыць шырыню захвату хедэрам і ўборку праводзіць камбайнамі са сцябло-пад'ёмнікамі. На ўсіх плошчах ўборкі, услед за скошваннем, абавязкова праводзіць падборку каласоў шляхам зграбання коннымі і ручнымі граблямі.

15. Услед за ўборкай зерневых камбайнамі абавязкова праводзіць старанную падборку саломы і паловы. Складванне саломы ў сціrты заканчваць не пазней 5 дзён з дня ўборкі.

16. Устанавіць абавязковую штодзённую прыёмку ўбраных участкаў брыгадзірам паляводчай брыгады, а старшыням калгаса — прыёмку ад брыгадзіраў не пазней, чым праз 3 дні пасля сканчэння работы на даным участку.

17. Адзначаючы няпоўнае скарыстанне малатарань у МТС, соўгасах і калгасах у 1939 годзе, устанавіць для кожнай малатарні штодзённае заданне па малацьбе з разлікам работы малатарні не менш 20 гадзін у суткі. Да 15 ліпеня 1940 г. замацаваць за кожнай малатарняй МТС і соўгаса машыністаў, вагаўшчыкоў і вылучыць пастаянныя брыгады на ўвесь час малацьбы.

Увесці ў калгасах, як правіла, узважванне зярна, паступаючага ад камбайнаў і малатарань у дзень яго абмалоту.

18. Надаючы вялікае значэнне справе забеспячэння калгасаў і соўгасаў высокаякасным сартавым насеннем з ураджаю, сабранага з насенных участкаў, арганізаваць асабліва старанную асобную ўборку зерневых культур у райнасенгасах і на насенных участках калгасаў і соўгасаў, вылучыўшы для ўборкі лепшыя камбайны і найбольш вопытных камбайнераў. Уборку насенных участкаў праводзіць у першую чаргу ў перыяд поўнай спеласці зярна, закончыўшы яе ў самыя сціслыя тэрміны, не дапускаючы змешвання сартоў і катэгорый зярна пры ўборцы, малацьбе, перавозцы, ачыстцы і хаванні. Абавязаць Наркамзем БССР падрыхтаваць неабходную колькасць апранамаў і своечасова правесці апрабацыю сартавых пасеваў.

19. Для забеспячэння поўнай замены радавога насення сартавым скарыстоўваць у неабходнай колькасці, апрача насення райнасенгасаў і насенных участкаў, таксама сартавое насенне, атрыманае з астатніх апрабіраваных плошчаў пасеваў.

20. Дазволіць калгасам і соўгасам засыпаць зярно насенных участкаў для насенных мэтаў, не чакаючы выканання плана здачы зярна дзяржаве. Лішняе зярно насенных участкаў можа быць скарыстана калгасамі і соўгасамі для выканання сваіх абавязацельстваў перад дзяржавай, а пасля выканання гэтых абавязацельстваў — для іншых патрэб па ўгледжанню калгасаў і соўгасаў.

21. Прапанаваць старшыням калгасаў і дырэктарам соўгасаў забяспечыць уборку і хаванне сартавога зярна асобна ў размерах, неабходных для ўласных патрэб калгаса і соўгаса, выкананне плана міжкалгаснага абмену і плана загатовак сартавога зярна па дзяржсортфонду і Заготзярно.

22. Захаваць на 1940 год на час уборкі і да выканання плана загатовак парадак адлічэння зярна для выдачы калгаснікам авансаў і на ўнутрыгаспадарчыя патрэбы калгасаў у размерах: па зярну — 10 проц. ад фактычна намалочанага зярна, выключаючы абмалот з насенных участкаў, з павышэннем да 15 проц. для перадавых, добра працуючых калгасаў.

23. Арганізаваць ахову ўраджаю ад псавання і раскраданняў як на палях, так і на таках.

Прывесці ў поўны спраўны стан проціпажарны інвентар.

24. У мэтах поўнага скарыстання жаночай працы на работах па ўборцы ўраджаю, абавязаць дырэктараў соўгасаў, праўленні калгасаў арганізаваць на перыяд уборкі ў кожным соўгасе і калгасе яслі і дзіцячыя сады, забяспечыўшы іх неабходным абсталяваннем і прадуктамі харчавання.

Райана і райздраваў аказаць дапамогу калгасам у падборы кіраўнікоў яслямі і садамі.

25. Пленум ЦК КП(б)Б абавязвае Упаўнаркамзаг СССР па БССР, Аблупаўнаркамзагі, райупаўнаркамзагі, абкомы і райкомы КП(б)Б, аблвыканкомы і райвыканкомы, Наркамзем, Наркамсоўгасаў, дырэктараў МТС і соўгасаў, праўленні калгасаў:

а) забяспечыць здачу зярна дзяржаве па абавязковых пастаўках ва ўстаноўленыя ўрадам тэрміны і па культурах, указаных у дзяржаўных абавязацельствах;

б) устанавіць, што з першых партый зярна, здаваемых калгасамі і соўгасамі дзяржаве, у першую чаргу пагашаюцца атрыманыя калгасамі і соўгасамі ад дзяржавы насенная і фуражныя ссуды;

в) пагашэнне нядоімак мінулых год па абавязковых пастаўках і натураплаце праводзіць у тэрміны і ў парадку устаноўленым для абавязковых паставак;

г) забяспечыць здачу на загатоўчыя пункты калгасамі і соўгасамі зусім добраякаснага зярна, для чаго арганізаваць у калгасах і соўгасах старанную ачыстку і прасушку зярна, у асаблівасці паступаючага з-пад камбайнаў;

д) вылучыць у кожным калгасе неабходную колькасць жывога цягла, транспарта і мяшка-тары для вывазу зярна. Аўтатранспарт соўгасаў, калгасаў, Наркамзага ў перыяд загатоўкі сельгаспрадуктаў павінен працаваць не менш 20 гадзін у суткі.

26. Абавязаць Наркамат соўгасаў, дырэктараў соўгасаў, партыйныя і камсамольскія арганізацыі забяспечыць своечасовае і поўнае выкананне соўгасамі планаў хлебаздачы ва ўстаноўленыя тэрміны.

У адпаведнасці з пастановай ЦК ВКП(б) і СНК СССР, захаваць дзейнічаўшы ў 1939 г. парадак, паводле якога ўсё збожжа, здаваемае соўгасамі звыш промфінплана, здаецца дзяржаве на ўмовах збожжазакупак.

27. Упаўнаркамзагу СССР па БССР, Аблупаўнаркамзагам скончыць аднясенне калгасаў да разрадаў ураджайнасці для вылічэння натураплаты за праведзеныя трактарныя работы пад зерневыя культуры, бульбу і лён ураджаю 1940 года ў тэрміны, устаноўленыя ўрадам.

Абкомам і райкомам КП(б)Б, выканкомам Советаў дэпутатаў працоўных аказаць практычную дапамогу ўпаўнаважаным Наркамзага па аднясенню калгасаў да разрадаў ураджайнасці.

28. Абавязаць дырэктараў МТС не пазней 2-тыднёвага тэрміна пасля атрымання паведамлення Аблупаўнаркамзага аб аднясенні калгасаў да разрадаў ураджайнасці,— уручыць рахункі калгасам за выкананыя МТС работы. Рахункі за ўборку камбайнамі і малацьбу ўручаць праз кожныя пяць дзён.

29. У мэтах забеспячэння бесперабойнай прыёмкі зярна і хавання яго без страт, абавязаць Упаўнаркамзаг і Белзаготзярно к 10 ліпеня г. г. скончыць рамонт і дэзінфекцыю існуючых складаў, элеватараў і зернасушылак, а таксама закончыць падрыхтоўку ўсёй матэрыяльнай і тэхнічнай базы. К 25 ліпеня скончыць будаўніцтва новых складаў і зернасушылак, згодна зацверджанага плана будаўніцтва на 1940 год.

30. Абавязаць партыйныя, савецкія і загатоўчыя арганізацыі забяспечыць бесперабойную кругласутачную прыёмку зярна ад калгасаў, соўгасаў і сялянскіх гаспадарак, не дапускаючы прастою транспарта і звароту падвод. Скончыць да пачатку хлебаздачы рамонт дарог, пад'ездных пуцей, мастоў.

31. Сартавое зярно для пасеўных мэт прымаць, ссыпаць і хаваць асобна, па сартах, катэгорыях і класах сартавой чыстаты, у адпаведнасці з сартавымі дакументамі апрабацыі, прадстаўленымі калгасамі і соўгасамі.

32. У мэтах культурнага абслугоўвання здатчыкаў зярна дзяржаве, абавязаць раённыя Советы дэпутатаў працоўных, Белкаапсаюз, Наркамгандаль і Заготзярно арганізаваць сетку чырвоных кутоў; ларкоў і чайных на ўсіх пунктах прыёмкі зярна.

33. Прапанаваць Белканторы Дзяржбанка к 15 ліпеня арганізаваць на ўсіх пунктах прыёмкі зярна і бульбы прыпісныя касы для разліку на месцы са здатчыкамі.

II. Уборка і загатоўка сена і сіласаванне кармоў

Пленум ЦК КП(б)Б абавязвае партыйныя і савецкія арганізацыі, зямельныя органы, дырэктараў МТС, праўленні калгасаў:

1. Сенаўборку закончыць да пачатку касавіцы зерневых, забяспечыўшы высокую якасць работы. Выкананне плана сенапаставак закончыць ва ўстаноўленыя ўрадам тэрміны.

2. Выявіць па калгасах і соўгасах наяўнасць звышніх сенажатных угоддзяў і дазволіць калгасам, у якіх нехапае сенажаці, правесці ў 1940 г. скошванне травы на гэтых угоддзях, са згоды калгасаў і соўгасаў, якім яны належаць і з ведама райвыканкомаў.

3. Поўнасцю скарыстаць для сенакашэння розныя ўгоддзі дзяржфондаў, лесгасаў, а таксама палос адчуждзення шасейных дарог і чыгунак. Не дапускаць пакідання на межах і пры дарогах пустазелля, якое толькі засмечвае палі, і абавязаць калгасы і соўгасы скарыстаць іх на сена і сіласаванне.

4. Забяспечыць правядзенне сіласавання кармоў у кожным калгасе і соўгасе, скарыстоўваючы на сілас поўнасцю не толькі пасеяныя для гэтага культуры, але таксама батву і адыходы агародаў і пустазелле ад прапол[кі] палёў. Прыняць меры да поўнага прывядзення ў парадак сіласных збудаванняў, а пры недахопе іх забяспечыць будаўніцтва новых. Арганізаваць загатоўку галінавага корму.

5. Абавязаць Наркамзем БССР да 5 ліпеня распрацаваць і даць указанні калгасам аб парадку ўчоту і расходвання грубых, сакавітых і канцэнтрыраваных кармоў.

(Працяг на 3-й старонцы)

Працяг пастановы Пленума ЦК КП(б) Беларусі

III. Уборка і загатоўка тэхнічных культур

Пленум ЦК КП(б)Б абавязвае Наркамзем БССР, мясцовыя партыйныя, савецкія, зямельныя і загатоўчыя арганізацыі:

1. Не пазней як за 15 дзён да ўборкі вылучыць у кожным калгасе насенны ўчастак ільну і канаплі, насенне з якога павінна быць засыпана ў насенныя фонды калгасаў у размерах, забяспечваючых план сяўбы наступнага года. Абмалот ільну і канаплі насенных участкаў і засыпку насеннага фонда правесці на працягу 10—15 дзён пасля церабления гэтых культур.

2. Забяспечыць не пазней 10 ліпеня г. г. сканчэнне высокаякаснага рамонту ўсіх ільноцерабілак, ільномалатарань, ільнотрапалак і канопляўборачных машын.

3. Абавязаць Наркамзем, Белсельгасснаб, райкомы КП(б)Б, выканкомы Советаў депутатаў працоўных і райземаддзелы прыняць усе меры для поўнай рэалізацыі ўсіх ільномашын, завезеных да ўборачнай кампаніі.

4. Не пазней чым за 10 дзён да пачатку церабления, дырэктарам МТС сумесна са старшынямі калгасаў адвесці ўчасткі для машыннага церабления ільну і ўборкі канаплі, зацвердзіўшы па кожнай МТС і кожнаму калгасу канкрэтны план своечасовай ручной і машыннай пярвічнай апрацоўкі ільну і канаплі, прадугледзіўшы правільнае скарыстанне ўсіх машын на ўборцы і пярвічнай апрацоўцы ільну і канаплі.

5. У мэтах больш поўнага скарыстання ільноцерабільных машын, — абавязаць старшынь калгасаў загадзя забяспечваць падрыхтоўку ўчасткаў для машыннага церабления ільну (працерабленне палос для першага праходу машын, закругленне кутоў, выцерабленне палёгшага, нізкарослага ільну ў масівах) з абавязковай вязкай выцерабленага ільну ў снапы.

6. Правесці ўборку пасконі на працягу 7—8 дзён у перыяд яе масавага цвіцення.

Церабленне ільну і ўборку канаплі (мацеркі) праводзіць выбарачна па меры паспявання асобных участкаў, не дапускаючы як дачасную ўборку, так і перастайванне.

Устанавіць, як правіла, што ўбраны лён і каноплі пасля прасушкі неадкладна абмалачваюцца.

7. У мэтах папярэджання распаўсюджання грыбных хвароб ільну і павышэння якасці ільноваласна і ільнотрэсты, забараніць рассціл ільну на забалочаных і пакрытых іржаўчынай сенажацях, высокай траве і на канюшынішчах.

8. Закончыць рассціл і мочку ільняной саломкі і пасконі ў жніўні месяцы, а замочку канаплі-мацеркі пачаць неадкладна пасля абмалоту з такім разлікам, каб да надыходу замаразкаў правесці выемку з мачыл усяго ўраджаю канаплі, не дапускаць разрыву паміж уборкай, абмалотам і рассцілам (мочкай) ільну і канаплі.

9. Пры ўборцы, рассцілу, пад'ёме са сцелішч, замочцы, сушцы і пярвічнай апрацоўцы сцяблоў ільну і канаплі арганізаваць у калгасах старанную іх сартыроўку.

10. Абавязаць Наркамзем БССР, райкомы КП(б)Б, выканкомы Советаў дэпутатаў працоўных прыняць меры да поўнага забеспячэння МТС і калгасаў падрыхтаванымі кадрамі ільноцерабільшчыкаў, машыністаў ільнотрапальных машын, машыністаў ільномалатарань.

11. Абавязаць партыйныя, савецкія, загатоўчыя органы забяспечыць выкананне калгасамі і аднаасобнымі гаспадаркамі кантрактацыйных дагавораў па здачы ільнопрадуктаў высокай якасцю, ва ўстаноўленыя ўрадам тэрміны.

ПА МАХОРЦЫ

Пленум ЦК КП(б)Б абавязвае Наркамзем БССР, Белкантору галоўтабак, партыйныя і савецкія арганізацыі:

1. Праводзіць уборку выбарачным парадкам па меры выспявання асобных участкаў і закончыць уборку не пазней 10 верасня.

2. Забяспечыць сканчэнне будаўніцтва і рамонт сушыльных навесаў для махоркі не пазней 1 жніўня г. г.

IV. Уборка і загатоўка гародніны і бульбы

Пленум ЦК КП(б)Б абавязвае Наркамзем БССР, Наркамсоўгасаў, Наркамхарчпром, Упаўнаркамзаг СССР па БССР, Наркамгандаль, Белкаапсаюз, Белкантору Галоўгандальплодагародніна, партыйныя і савецкія арганізацыі на месцах:

1. У мэтах поўнага забеспячэння калгасаў сартавым насеннем гароднінных культур арганізаваць старанны догляд семяннікоў гароднінных культур першага і другога года.

2. Правесці апрабацыю сартавых пасеваў бульбы і ў першую чаргу на насенных участках, забяспечыўшы сартавую прачыстку і ўдаленне хворых раслін.

3. Устанавіць тэрміны пачатку ўборкі бульбы ў залежнасці ад тэрмінаў выспявання асобных сартоў. Забяспечыць своечасовае сканчэнне ўборкі бульбы і пераворванне. Арганізаваць здачу абавязковых паставак бульбы дзяржаве і натураплаты за работу МТС ва ўстаноўленыя ўрадам тэрміны.

4. Ураджай бульбы з насенных участкаў і пасеваў ракаўстойлівых і дэфіцытных ранніх сартоў убраць у перыяд поўнага выспявання ў сціслыя тэрміны і захаваць асобна выключна для насенных мэт.

5. Забяспечыць восеннюю поўную засыпку насенных фондаў бульбы клубнямі высокай якасці, прадугледзіўшы стварэнне страхавога насеннага фонда ў размеры 10 проц. звыш патрэбнасці насення бульбы для пасеву 1941 года.

6. Арганізаваць на час уборкі адбор сартавой бульбы, асабліва ранніх сартоў, і правесці абмен радавой бульбы ў калгасах на сартавую бульбу ў парадку міжкалгаснага абмену.

7. Усклас̆ці персанальную адказнасць на старшынь калгасаў за своечасовую падвозку на пункты здачы добраякаснай бульбы і гародніны непасрэдна з палёў і за захаванасць бульбы у буртах і бульбасховах.

8. Да 15 жніўня 1940 года прывесці у поўную гатоўнасць тэхнічную базу для прыёмкі і хавання без страт бульбы і гародніны, звярнуўшы асаблівую ўвагу на пабудову пляцовак, якія захоўваюць ад псавання бульбу ад дажджоў і замаразкаў, забяспечыўшы да 15 лістапада кругласутачную прыёмку гародніны і бульбы.

V. Уборка і загатоўка насеннікаў кармавых культур

Пленум ЦК КП(б)Б адзначае нездавальняючы стан вытворчасці насення кармавых культур. Партыйныя, савецкія арганізацыі і зямельныя органы не забяспечылі ў 1939 г. правядзення ўсіх мерапрыемстваў, накіраваных да поўнага забеспячэння калгасаў і соўгасаў насеннем гэтых культур, у рэзультаце чаго план сяўбы 1940 г. па кармавых культурах — аднагадовых травах, каранеплодах, падсеву канюшыны і залужэнню асушаных балот у 1940 г. не выканан.

Пленум ЦК КП(б)Б абавязвае Наркамзем БССР, Наркамсоўгасаў, абкомы і райкомы КП(б)Б, выканаўчыя камітэты Советаў дэпутатаў працоўных, аблза і райза, дырэктараў МТС, соўгасаў і праўленні калгасаў, у мэтах поўнага забеспячэння насеннем кармавых культур для сяўбы 1941 г. і стварэння неабходных страхавых фондаў — правесці наступныя мерапрыемствы:

1. Праверыць да 10 ліпеня г. г. па ўсіх раёнах, а ў раёнах па кожнаму калгасу выкананне рашэння ЦК КП(б)Б і СНК БССР — „Аб забеспячэнні насеннем шматгадовых траў пасеўных плошчаў 1940 г. і аб далейшых мерах па развіццю насеннаводства канюшыны і цімафееўкі" і забяспечыць поўнае яе выкананне.

2. На адведзеных насенніках шматгадовых траў правесці двухразовую прапалку і барацьбу з павілікай. Пасля ўборкі канюшыны 1-га ўкосу на сена, правесці падкормку і баранаванне насеннікаў.

3. Распрацаваць план скарыстання машын на ўборцы і абмалоце ўраджаю насеннікаў шматгадовых траў з разлікам уборкі канюшыны за 6 — 7 дзён, а ўборку лугапасбішчных траў за 1 — 2 дні. Устанавіць у якасці абавязковага тэрміну абмалоту насеннікаў канюшыны, цімафееўкі на працягу 20 дзён з пачатку касавіцы, а лугапасбішчных траў адразу-ж пасля іх прасушкі.

Адрамантаваць і прыстасаваць для ўборкі насеннікаў, іх абмалоту, выцірання і ачысткі насення жаткі, малатарні МК-1100, БДО-34, конныя малатарні, капюшынацёркі, сартыроўкі.

4. У мэтах поўнага задавалення калгасаў насеннем лугапасбішчных траў, для залужэння асушаных балот, Пленум ЦК КП(б)Б даручае райкомам, выканкомам дэпутатаў працоўных, райземаддзелам, дырэктарам МТС — Любаньскага, Слуцкага Чырвонаслабодскага, Грэскага, Капыльскага, Узденскага, Горацкага, Круглянскага, Бабруйскага, Бялыніцкага, Рагачоўскага, Буда Кашалёўскага, Рэчыцкага, Талачынскага, Суражскага, Дубровенскага, Хойніцкага, Брагінскага, Мазырскага і Васілевіцкага раёнаў, маючых сетку калгасных насенных рассаднікаў і лугапасбішчных траў, забяспечыць старанны догляд, своечасовую ўборку, абмалот і ачыстку насення ўраджаю 1940 года.

5. Абавязаць партыйныя, савецкія і зямельныя органы, праўленні калгасаў усіх раёнаў рэспублікі арганізаваць у 1940 годзе выдзяленне насенных участкаў на натуральных лугах і збор насення дзікарастучых траў для насенных патрэб.

6. З пасеваў вікі 1940 г. выдзеліць найбольш ураджайныя ўчасткі для насенных мэт у колькасці, поўнасцю забяспечваючай насеннем план пасеву вікі ў 1941 годзе.

ПА ЛУБІНУ

1. Устанавіць старанпае наглядание ў брыгадах за паспяваннем насеннікаў лубіна з тым, каб, не чакаючы паспявання ўсяго масіва, забяспечыць высокаякасную яго ўборку выбарачным парадкам па меры паспявання раслін.

2. Надаючы вялікае значэнне размнажэнню безалкалоіднага і малаалкалоіднага лубінаў, Пленум ЦК КП(б)Б абавязвае Наркамзем БССР, партыйныя, савецкія і зямельныя органы раёнаў, маючых пасевы гэтых лубінаў, забяспечыць правядзенне апрабацыі ўсіх пасеваў, своечасовую ўборку, абмалот, захаванне без страт і выкарыстанне выключна на насенныя мэты ў 1941 годзе.

VI. Аб уборцы ўраджаю і загатоўцы сельскагаспадарчых прадуктаў у заходніх абласцях БССР

Пленум ЦК КП(б) Беларусі абавязвае Наркамзем БССР, Упаўнаркамзаг па БССР, абкомы і райкомы КП(б)Б, аблвыканкомы і райвыканкомы забяспечыць правядзенне наступных мерапрыемстваў:

1. Аказаць дапамогу калгасам неабходнымі ўборачнымі машынамі і інвентаром, у складанні рабочых планаў на перыяд уборкі, у расстаноўцы рабочай сілы і выкарыстанні жывога цягла. Забяспечыць правільны ўлік атрымананага ўраджаю і размеркаванне даходаў у поўнай адпаведнасці са статутам сельскагаспадарчай арцелі.

2. Адзначаючы сур'ёзныя недахопы ў рабоце машынна-трактарных станцый, меўшыя месца пры правядзенні сяўбы 1940 г., прыняць неабходныя меры да таго, каб кожная МТС была поўнасцю і своечасова падрыхтавана да ўборкі ўраджаю. Маючыяся ўборачныя машыны і дробны сельскагаспадарчы інвентар з поўнай нагрузкай выкарыстаць у калгасах, аказваючы таксама дапамогу гэтымі машынамі бядняцка-серадняцкім гаспадаркам.

3. У сувязі з тым, што абавязковыя пастаўкі сельскагаспадарчых прадуктаў у раёнах заходніх абласцей праводзяцца ўпершыню і, што закон аб абавязковых пастаўках раз'яснён недастаткова, — абавязаць райкомы КП(б)Б, райвыканкомы, райкомы ЛКСМБ арганізаваць шырокае абмеркаванне законаў аб абавязковых пастаўках на сходах у клубах, хатах-чытальнях, на здатачных пунктах, у гутарках і праз раённы друк.

Раз'ясніць, што выкананне закона аб пастаўках сельгаспрадуктаў з'яўляецца першачарговым абавязкам перад дзяржавай.

4. Абкомам і райкомам КП(б)Б, аблвыканкомам і райвыканкомам аказаць неабходную дапамогу загатаўцелям у арганізацыі прыёмкі і захаванні сельгаспрадуктаў, забяспечыўшы гатоўнасць складаў і прыёмачных пунктаў не пазней 15 ліпеня гэтага года.

Адначасова прыняць усе неабходныя меры да адшукання дадатковай плошчы для хавання зярна за кошт маючыхся складскіх памяшканняў у раённых і абласных цэнтрах.

Абавязаць Наркамхарчпром БССР т. Горына забяспечыць своечасовы рамонт ўсёй складской гаспадаркі спіртаводачнай прамысловасці і прыёмку на заводы зярна ў колькасці, устаноўленай дзяржаўным планам перапрацоўкі.

Абавязаць упраўляючага Белзаготзярно тав. Сінічкіна, упраўляючага Белгандальплодагароднінатрэста т. Петрашэвіча, Белкантору Заготжывёла т. Гула і старшыню Прэзідыума Белкаапсаюза т. Катаводава — да пачатку прыёмкі сельскагаспадарчых прадуктаў забяспечыць пункты прыёмкі ў дастатковай колькасці вагавай гаспадаркай, кадрамі для прыёмкі, неабходным лабараторным абсталяваннем, процілажарным інвентаром і неабходнымі бланкамі ўчоту і прыёму сельгаспрадуктаў.

Абавязаць райкомы КП(б)Б заходніх абласцей да 10 ліпеня закончыць падбор і зацвярджэнне інспектараў і агентаў раённых загатоўчых арганізацый.

Наркамзему, Белкаапсаюзу і Белсельгасснабу не пазней 10 ліпеня 1940 г. завезці ў заходнія абласці запланіраваную колькасць кос, брускоў, малаткоў, нажоў да жатак, да касілак, віл, лапат і другога дробнага ўборачнага інвентара, неабходнага для ўборкі ўраджаю ў сялянскіх гаспадарках заходніх абласцей.

Многапромсаюзу, аблвыканкомам і райвыканкомам заходніх абласцей арганізаваць вытворчасць дробнага ўборачнага інвентара на існуючых прадпрыемствах.

5. Пленум ЦК КП(б)Б ставіць задачу перад усімі партыйнымі, савецкімі, зямельнымі і загатоўчымі органамі правесці ўборку ўраджаю і загатоўку сельскагаспадарчых прадуктаў у заходніх абласцях Беларусі — без страт, у сціслыя тэрміны і таксама паспяхова, як была праведзена веснавая сяўба.

* * *

XVIII з'езд КП(б) Беларусі, падводзячы вынікі велізарных дасягненняў соцыялістычнай сельскай гаспадаркі, звярнуў увагу партыйных, савецкіх і зямельных органаў на неабходнасць яшчэ больш канкрэтнага кіраўніцтва калгасамі, соўгасамі і МТС.

Пленум ЦК КП(б)Б лічыць, што перыяд уборачных работ і загатовак сельскагаспадарчых прадуктаў з'яўляецца найбольш адказным перыядам у цыкле сельскагаспадарчых работ і абавязвае абкомы, райкомы КП(б)Б, выканкомы Советаў дэпутатаў працоўных, пярвічныя партыйныя і камсамольскія арганізацыі калгасаў, соўгасаў і МТС разгарнуць палітычную масавую работу ў вёсцы, шырока арганізуючы соцыялістычнае спаборніцтва за выкананне ўзятых абавязацельстваў па атрыманню высокіх ураджаяў і павышэнню прадуктыўнасці жывёлагадоўлі, мабілізуючы калгаснікаў, калгасніц, трактарыстаў, камбайнераў, машыністаў, рабочых соўгасаў на барацьбу са стратамі ўраджаю, на паспяховае правядзенне ўборкі, на своечасовае выкананне абавязацельстваў перад дзяржавай. Шырока раз'ясніць умовы ўдзелу на Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўцы ў 1941 г.

Рэспубліканскім, абласным і раённым газетам шырока асвятляць ход соцыялістычнага спаборніцтва ў звеннях, брыгадах, паміж калгасамі, раёнамі і абласцямі.

Пленум ЦК КП(б)Б выражае ўпэўненасць, што калгасы, соўгасы і МТС, працоўныя сяляне заходніх абласцей паспяхова справяцца з правядзеннем уборкі ўраджаю 1940 г., поўнасцю і ва ўстаноўленыя тэрміны ўрадам выканаюць усе абавязацельствы перад дзяржавай і своечасова завершаць усе сельскагаспадарчыя работы, яшчэ больш умацуюць грамадскую гаспадарку калгасаў і павысяць даходы калгасаў і кошт працадня.

Олека Чоліч Дундзіч

„...А Чырвоны Дундзіч? Хто яго можа забыць? Хто можа параўнацца з гэтым літаральна казачным героем у ліхасці, у адвазе, у дабрыне, у таварыскай сардэчнасці? Гэта быў леў з сэрцам мілага дзіцяці".

(К. Е. Варашылаў)

Імчыцца ліхая бясстрашная будзёнаўская конніца. Бліскаючы клінкамі, яна ідзе ў атаку. З шашкай у правай руцэ, з рэвальверам у левай усё глыбей і глыбей урубаецца ў рады ворагаў бясстрашны коннік. Яго акружаюць. Ён адзін б'ецца супроць 15—20 коннікаў; майстэрскі накіроўваючы каня то ўправа, то ўлева, ён рубіць, отраляе. Вось рады акружаючых парадзелі, а некаторыя ўжо бягуць. З крыкам: „Гэта чорт, гэта сам сатана!" — яны варочаюць коней назад. „Гэта наш Дундзіч!" — раздаецца ім наўздагон сярод падаспеўшых будзёнаўцаў.

Аб подзвігах Дундзіча немала могуць расказаць ветэраны грамадзянскай вайны.

Любімай справай Дундзіча была разведка. Ён выконваў самыя складаныя і на першы погляд немагчымыя задачы. Добрае веданне замежных моў, уменне пры патрэбе бліснуць „благароднымі" манерамі афіцэра нярэдка аказвалі яму вялікую службу. Вельмі часта, пераадзеўшыся афіцэрам, Дундзіч прабіраўся ў глыбокі тыл да белых, браў са стала штаба патрэбныя баявыя дакументы ворагаў і дастаўляў коннай арміі.

Бывалі выпадкі, калі не толькі сам Дундзіч прабіраўся да ворага ў тыл, але яшчэ вадзіў з сабой цэлыя падраздзяленні. Такі, напрыклад, выпадак быў пад Варонежам. Каб высвятліць сістэму абароны праціўніка, патрэбна было прабрацца ў распалажэнне белай арміі, падлічыць яе рэзервы, удакладніць месцазнаходжанні агнявых кропак. Але як гэта зрабіць, калі праціўнік арганізаваў кругавую абарону і яго фронт утварае непарыўны замкнуты круг?

У раёне Клевань 23 верасня, ноччу, раз'езд чырвоных коннікаў пад камандай Дундзіча пераправіўся праз раку на бок праціўніка. Разведчыкі дакладна высвятлілі месцазнаходжанне застаў праціўніка, устанавілі час праходу ваенных патруляў. Але гэтага было мала. Трэба было прабрацца ўглыб абароны праціўніка, мінуць старажавую ахову. Схаваўшы разведчыкаў у безапасным месцы, Дундзіч аддае загад: „Надзець пагоны!".

Ноч, цішыня. Па Задонскаму шасе не спяшаючы ідзе раз'езд пад камандай свайго афіцэра.

— Стой, хто едзе? — раздаецца воклі з правага боку шасе.

— Вы што, хамы, пасляплі. Не бачыце, што свае ідуць? Ды я вас, падлюцы...

Казакі збянтэжыліся, адказыралі пераадзетаму Дундзічу і зноў палеглі ў канаву.

Раніцой у штаб белых паступіла данясенне, што у тылу белых беспарадкі, знойдзены забітыя афіцэры і салдаты, забраны важныя дакументы.

Генерал Шкуро, адчуваючы, што тут не абышлося без удзелу Дундзіча, направіў на яго пошукі самых адборных разведчыкаў.

Шкуро чакаў, што прывядуць яму чырвоных байцоў, асмеліўшыхся непакоіць яго тыл. Але замест гэтага ён атрымаў данясенне: паручык і ўвесь раз'езд зарублены, а Дундзіч з атрадам ушоў...

Аднойчы Дундзічу не пашанцавала. Уступіўшы ў паядынак з пятнаццаццю коннікамі, ён знясілены і ранены, папаў у палон. Вестка аб гэтым у адзін момант распаўсюдзілася па ўсёй Першай Коннай Арміі. Гаруючы аб сваім баявым таварышу, коннаармейцы супакойвалі друг друга: „Не можа быць, каб прапаў Дундзіч". Як-та раніцой чырвоныя коннікі ўбачылі хутка скакаўшага конніка. У яго прыгожай, лёгкай пасадцы было штосьці знаёмае. Хтось крыкнуў: „Ды гэта Дундзіч!" Насустрач герою пабеглі коннаармейцы. Так, гэта быў Дундзіч, ён скакаў з палона на прыгожым вараным кані, узятым у якасці трафея ў белых.

Не менш выдатны і наступны эпізод. У раёне станцыі Авілава 4 ая кавдывізія вяла няроўны бой з конніцай белых. Два варожых корпусы ярасна нападалі на коннаармейцаў. Байцам 4-ай кавдывізіі цяжка было стрымліваць гэтыя атакі. К канцу дня камандванне дывізіі вымушана было ўвесці ў бой апошні рэзерв—21-ы кавполк пад камандваннем Дундзіча. Белыя зноў зрабілі атаку, але яна не ўдалася. Настала зацішша. Камандванне дывізіі стала адводзіць свае часці назад. Скарыстаўшы гэта, белыя прадпрынялі ярасвае праследванне, яны ўжо нагналі нашы часці, рубілі прыслугу гармат і гатовы былі святкаваць перамогу. У гэты час полк Дундзіча, зайшоўшы ў фланг і тыл праціўніка, нанёс яму сакрушальны ўдар, захваціў абозы, артылерыю і падняў страшэнную паніку. Бой быў выйгран.

24 разы быў ранен легендарны герой Дундзіч, але ні разу не пакідаў армію. У паходнай лазарэтнай павозцы, ідучай за арміяй, вылечваў ён свае раны і потым зноў звяртаўся ў строй. Слава аб гэтым бясстрашным конніку распаўсюдзілася далёка за прадзелы баявых дзеянняў Конармії.

Дундзіча ведалі не толькі прыяцелі, яго добра ведалі ворагі. Польскія ўланы, пабываўшыя ў баях з Дундзічам, называлі яго д'яблам. Здавалася не раз, што яны, кінуўшыся ў атаку, раптоўна, убачыўшы Дундзіча, паварочвалі коней назад.

Дундзіча любіла і паважала ўся конная армія. У баю ён быў храбры і бязлітасны. З таварышамі быў мяккім, таварыскім, клапатлівым. Клапатлівасць гэту адчувалі ўсе, яна праяўлялася нават у дробязях. Убачыць дрэнна апранутага байца, Дундзіч і гаворыць яму: „Шынелька, брат, у цябе кволая, змяніць пара". „А дзе-ж яе ўзяць?" — адказвае будзёнавец. „Не гаруй, дабудзем, вось будзе справа ў разведцы і прывязуць табе шынель". І сапраўды прывозіў. Прывозіў шынелі, боты, добрыя шашкі, коней — абавязкова афіцэрскія.

Байцы і камандзіры не толькі захапляліся яго баявымі подзвігамі, але і пераймалі іх. Коннармейцы далі свайму любімаму герою рускае імя — яго яны звалі Іванам Антонавічам.

Хто-ж такі быў Іван Антонавіч Дундзіч?

Олека Чоліч Дундзіч—сын буйнага сербскага жывёлапрамыслоўца. Жорсткасць бацькі да батракоў, яго звярыныя, нечалавечыя адносіны да бедных сялян абуралі юнака. Ён парывае з бацькам і ўходзіць з сям'і. Малады Дундзіч рашае стаць пастаўнікам і прысвяціць сваё жыццё народу. Але пастаўнічаць яму прышлося нядоўга. У хуткі час Дундзіч становіцца ў рады абаронцаў сваёй радзімы ад чужаземных прыгнятальнікаў—турэцкіх паш, балгарскіх і албанскіх князёў. У 1914 г. сербскі афіцэр Дундзіч удзельнічае ў першай імперыялістычнай вайне. У 1916 годзе акружаны з усіх бакоў аўстрыйскімі кавалерыстамі, зыходзячы крывёю ад ран, Дундзіч у беспрытомным становішчы пападае ў палон. Але свабодалюбівая баявая натура Дундзіча не можа цярпець рабства — ён бяжыць з аўстрыйскага палона ў Расію. У гэты час царскі ўрад фарміруе „добраахвотніцкія" дывізіі. У адну з гэтых дывізій накіроўваюць і Дундзіча. Быў утвораны ўжо цэлы сербскі корпус. Гэты корпус павінен быў выступіць, калі-б не здарылася нечаканасць: салдаты „добраахвотніцкага" корпуса адмовіліся ісці на фронт.

У 1917 годзе Дундзіч звязваецца з большэвікамі. Простымі словамі на роднай сербскай мове ён расказвае сваім землякам праўду аб вайне, з дапамогай большэвіцкіх камітэтаў разгортвае рэвалюцыйную агітацыю, і яго работа прыносіць жаданы вынік. Часовы ўрад быў вымушан разззброіць гэты корпус, і сербаў адправілі у канцэнтрацыйныя лагеры.

Адбылася Вялікая Кастрычніцкая соцыялістычная рэволюцыя. Адчыніліся дзверы турмаў, казематаў, канцэнтрацыйных лагераў. Дундзіч зноў з галавой уходзіць у работу. Ён утварае рабоча-сялянскі сербскі чырвонагвардзейскі атрад. Ваюючы за рэволюцыю, Дундзіч прабіваецца са сваім атрадам да станцыі Радакава, дзе таварыш Варашылаў з разрозненых партызанскіх атрадаў арганізоўвае 5-ю Чырвоную армію. Пасля Дундзіч са сваімі партызанамі уліваецца ў Марозаўска-Данецкі атрад, якім камандуе тав. Шчадэнка.

У момант, калі маладая Савецкая рэспубліка кідае ўсе сілы на абарону Царыцына, Дундзіч на перадавых пазіцыях. Сярод слаўнай плеяды герояў царыцынскай абароны ярка выдзяляецца імя Дундзіча. Яго атрад пад Царыцынам праяўляе цуды гераізма.

У баю пад Гнілааксайскай адбылася сустрэча Дундзіча з С. М. Будзённым, які быў здзіўлен адвагай сербскага атрада. Перад усімі кавалерыстамі ён паставіў у прыклад дзеянні атрада Дундзіча.

Са снежня 1919 года Дундзіч удзельнічае ў баях і паходах І-й Коннай арміі. За праяўлены ў баях гераізм і смеласць Дундзіч назначаецца камандзірам для асобых і вельмі складаных даручэнняў. Не было такой справы, за якую не ўзяўся-б Дундзіч і не выканаў-бы яе. Ён праці[illegible] смелыя набегі па тылы, налёты на штабы праціўніка.

Дундзіч быў нястомным, яму кожны раз здавалася, што ён робіць для рэволюцыі вельмі мала. Часценька бывала так: вярнуўшыся з разведкі і прывёзшы многа

(Працяг на 4-й старонцы)

72

Олека Чоліч Дундзіч

вестак, Дундзіч зноў -садзіўся на другога каня і ў першых радах коннаармейцаў прымаў удзел у ліхой кавалерыйскай атацы.

6 ліпеня 1920 года Дундзіч, жадаючы пазбавіць ад небяспекі сваіх байцоў, робіць смелы учынак і гіне ў баю. Вось што расказваюць удзельнікі баёў аб смерці Дундзіча.

На чале свайго палка Дундзіч прабраўся ў тыл да белапалякаў пад горадам Роўна. Бачачы смелыя і дзёрзкія дзеянні чырвонага палка, які парушыў іх аператыўны замысел, палякі рашылі яго знішчыць. Некалькі пяхотных дывізій і конных палкоў кідаюць іх супроць Дундзіча. Беспрарыўным кальцом акружаюць ворагі гераічны 35-ы полк. Ідуць гарачыя крывапралітныя баі.

Бачачы, што сілы вельмі нароўныя, Дундзіч рашае прабіцца назад да сваіх. Ён вядзе свой легендарны полк у апошнюю і рашаючую атаку. Пастроіўшы эскадроны ўступным парадкам і загадаўшы узяць шашкі да бою, Дундзіч з крыкамі „ура" вывеў свой полк у лагчыну. Потым, майстэрскі манеўруючы пад агнём праціўніка, полк прыкрыўся ў яры. Уперадзе ляжала гладкае, роўнае узвышша. Усе прыкрыцці прастрэльваліся праціўнікам. Пяць разоў кідаўся адважны полк у атаку на праціўніка, але зо(біць) яго не змог. Бачачы вялікія паражэнні, Дундзіч рашаецца на смелы учынак. Дундзіч звяртаецца да сваіх байцоў:

— Што-ж, таварышы, палком не ўзялі, паспрабуем інакш. Хто паедзе са мной?

З Дундзічам быў гатоў іосці кожны. Ахвотнікаў знайшлося вельмі многа. Дундзіч адабраў толькі трох. Ён не хацеў траціць людзей і губіць увесь полк і рашыў пайсці на хітрасць. Галоўнае — падняць пярэдні ланцуг, зрубіць прыслугу каля кулямётаў, нагнаць паніку, а там і полк выступіць.

Ніхто не задаў Дундзічу ні аднаго пытання, усе былі упэўнены, што пераможуць. Гераічная чацвёрка праскочыла яр, палякі адкрылі моцны агонь. Падбадзёрваючы сваіх таварышоў, усміхаючыся і падміргваючы, Дундзіч сказаў:

— Вось дуракі: як па палку стралялі, так і па нас.

Неўзабаве пасля гэтага адзін з іх адстаў. Засталіся трое. „Шаблі да бою! Прама на кулямёты і больш агню коням!" — крыкнуў Дундзіч.

Гэта былі апошнія словы, сказаныя Дундзічам. Прыўзняўшыся на сёдлах і падрыхтаваўшыся для рубкі, тройка смельчакоў панеслася на кулямёты праціўніка. Кулямёты стаялі ў пяцідзесяці метрах ззаду ланцуга польскіх стралкоў. Далей у глыбіні фронта былі відны новыя ланцугі, новыя кулямёты. Вось ужо пройдзена адлегласць, аддзяляўшая будзёнаўцаў ад палякаў. Коні падляцелі прама да белапольскага ланцуга. Разлік Дундзіча быў правільны. Пад уздзеяннем гэтай псіхічнай атакі пярэдні ланцуг падняўся, кінуў зброю. Ланцуг, ляжаўшы ззаду, ужо не мог страляць, яму прышлося б біць па сваіх салдатах. Раздалася стральба кулямёта. Абняўшы шыю каня рукамі Дундзіч схіліўся ўніз. Палякі па-ранейшаму стаялі нерухома з паднятымі рукамі. Невядома чаму падняліся і кулямётчыкі. Наступіла цішыня. Пачуўшы страту конніка, жаласліва і прарэзліва заіржаў конь. Спакойным, ціхім крокам, баючыся скінуць цела свайго гаспадара, конь пайшоў да камісара эскадрона Варыпаева (цяпер палкоўніка). Варыпаеў агляну(ўся) па баках, але ззаду нікога не было відаць. Стала ясным, што полк празяваў момант атакі. Біцца ўдвох супроць узброеных ланцугоў палякаў было недарэчна, і даўшы шпоры коням, таварышы Дундзіча павярнулі назад. Цяпер толькі адумаліся палякі і адкрылі агонь, але было ўжо позна. Будзёнаўцы прабраліся да сваіх.

Без слоў зразумелі коннаармейцы, што адбылося. Як дзіця плакаў конавод Дундзіча, ды і не толькі ён. Слёзы падступалі да горла кожнага. Але скора гэта гора змянілася злосцю. Кожны думаў аб тым, каб сутыкнуцца са шляхцічамі ў ліхой кавалерыйскай атацы. Тады ўжо трымайцеся, панове!

Коннаармейцы ў гэты-ж вечар пайшлі ў рашаючы бой. Звычайнае „ура" у кавалерыйскай атацы замяніў многагалосны гул і крыкі: „За Дундзіча!", „Помсцім за Дундзіча!". Многа ў гэты вечар было нарублена палякаў. Адзін толькі 35-ы полк зрубіў каля 400 чалавек.

М. Ковраў.

Ахова здароўя ў Совецкай Бесарабіі

КІШЫНЁЎ, 3 ліпеня (ТАСС). Намеснік Наркома аховы здароўя УССР Лук'янчыкаў, азнаёміўшыся са становішчам лекавых устаноў у Бесарабіі, заявіў карэспандэнту ТАСС:

— У акупіраванай Румыніяй Бесарабіі ніякіх клопатаў аб ахове здароўя большасці насельніцтва не праўлялася. Сістэма платнага лячэння нават у раённых бальніцах і высокі тарыф за аказваемую ўрачэбную дапамогу, па сутнасці пазбаўлялі магчымасці рабочых і сялян карыстацца ўслугамі медыцынскіх работнікаў і бальніц.

У Кішынёўскай бальніцы мы бачылі хворага рабочага Бірковеца. У яго пералом нагі, 10 дзён ніхто не падумаў зрабіць рэнтгенаўскі здымак. Урачы былі ўпэўнены, што ў яго не знойдзецца грошай на аплату. У бальніцы горада Бендэры хворых не выпісвалі да таго часу, пакуль яны не ўплачвалі грошы, якія належаць за лячэнне. Медыцынскія работнікі былі пастаўлены ў цяжкія умовы. Абмежаваная, казённая бальнічная сетка не магла прадаставіць дзяржаўнай службы нават 20 процантам урачоў. Пераважная большасць урачоў вымушана была займацца прыватнай практыкай, моладзь, якая закончыла інстытуты, павінна была работаць бясплатна стажорамі.

Першыя крокі арганізацыі разгалінаванай сеткі совецкай аховы здароўя зроблены. Адменена спаганнне платы за аказанне медыцынскай дапамогі. Ствараюцца першыя палікліннікі і фарміруюцца мясцовыя органы аховы здароўя. У бліжэйшыя тыдні толькі ў адным Кішынёве будзе адкрыта 5 паліклінік.

Першая з іх пачынае работаць сёння. У паліклініках будзе прадастаўлена работа 100 беспрацоўным урачам. У Кішынёве адкрываюцца тры дзіцячых кансультацыі, некалькі малочных кухняў, венералагічны і туберкулёзны дыспансеры, школьная паліклініка, станцыя пераліванння крыві.

У паліклініцы арганізуецца абслугоўванне хворых на-даму.

Пачата падрыхтоўка па разгортванню сеткі санаторыяў, дамоў адпачынку і арганізацыі курортаў.

На мітынгах медыцынскіх работнікаў горада дзесяткі ўрачоў заявілі аб сваёй гатоўнасці аддана служыць народу. Стары ўрач Дзеравенка ў прамове на мітынгу прывёў факты і цыфры, якія сведчаць аб жудасным распаўсюджванні сярод працоўных Бесарабіі такіх хвароб, як туберкулёз, сыпны тыф, аб няспыннa ўзрастаючай смяротнасці, асабліва сярод дзяцей. Толькі за апошнія 5 год насельніцтва Бесарабіі скарацілася на тры проценты.

— Людзі паміралі, як мухі, мы бачылі гэта, але былі бяссільны дапамагчы ім, — гаварыў Дзеравенка. Знаўшоўшы захварэўшых сыпным тыфам, мы павінны былі па загаду каралеўскіх чыноўнікаў ставіць дыягноз „грып". Цяжка хворых туберкулёзам накіроўвалі у 11 смяротнае аддзяленне.

Мы з энтузіязмам возьмемся за вялікую і важную справу аховы здароўя працоўных. Совецкая улада ўліла у нас творчыя сілы. Усю энергію і веды аддадзім народу і нашай соцыялістычнай радзіме.

Наладжваюцца чыгуначныя зносіны

КІШЫНЁЎ, 3 ліпеня (ТАСС). Прыбыўшыя ў Бесарабію работнікі Одэскай чыгункі наладжваюць чыгуначныя зносіны.

Папоўнен паравозны і вагонны парк, праводзіцца ўкамплектаванне штатаў у аддзяленні дэпо, станцыі і службы сувязі. Сярод прынятых на работу многа звольненых румынскімі ўладамі. Некалькі сот чалавек прыступіла да работы на станцыі Бендэры. У бліжэйшы час паязды пойдуць па ўсіх напрамках.

3 ліпеня выходзяць у рэйс паязды па маршрутах: Кішынёў—Бесарабская, Кішынёў—Бендэры, Кішынёў—Унгені.

Закончана перашыўка шляху ад былой совецка-румынскай граніцы да Кішынёва. Хутка будуць наладжаны нармальныя зносіны паміж гарадамі Совецкага Саюза і Бесарабіяй.

Паведамленне германскага вярхоўнага камандвання

БЕРЛІН, 3 ліпеня (ТАСС). Германскае інфармацыйнае бюро перадае агляд ваенных аперацый ва Францыі з 4 па 25 чэрвеня.

„Па сканчэнню аперацый ва Францыі ля Артуа, авіяцыя і наземныя войскі прадпрынялі другі рашаючы ўдар супроць Францыі. Буйныя сілы авіяцыі зрабілі 3 чэрвеня палёты на аэрадромы і авіяцыйныя прадпрыемствы вакол Парыжа і нанеслі ім знішчаючы ўдар. Мэтай новых аперацый з'яўляўся прарыў паўночнага французскага фронта, адцясненне раз розненых часцей на паўднёвы захад і паўднёвы ўсход і іх знішчэнне. У рэзультаце 4 дзён цяжкіх баёў пяхотным і танкавым дывізіям удалося прарваць лінію фронта. 9 чэрвеня наступленне ў ніжнім цячэнні ракі Сены ў напрамку Парыжа разгарнулася ў поўным аб'ёме. Часці войск у гой дзень дасягнулі Руана. Такім чынам быў скончан заходні фронт, дзе пачыналіся галоўныя аперацыі. Галоўныя аперацыі пачаліся на сушы 9 чэрвеня наступленнем у Шампані, а таксама на заходнім беразе ракі Маас. На гэтым участку дзейнічалі з пачатку пяхотныя дывізіі, якія ў жорсткіх баях прарвалі пазіцыі на рацэ Эн і адкрылі шлях шматлікім германскім войскам.

Пасля жорсткіх баёў германскія часці ў наступныя дні прабілі брэш у паўднёва-усходнім напрамку да швейцарскай граніцы. Тым часам нашы часці фарсіравалі ніжнюю Сену і прайшлі ў Парыжскія ўмацаванні. Гэта прымусіла заходні фланг праціўніка адмовіцца ад далейшага супраціўлення. 14 чэрвеня нашы часці ўвайшлі ў Парыж. Паўночны фронт праціўніка быў знішчан і 14 чэрвеня ў бай уступіла другая армейская група. У жорсткіх баях была прарвана лінія Мажыно. Паўночна-усходні фронт праціўніка, які знаходзіўся пад пагрозай, быў расколат на дзве часткі".

Далей у аглядзе ўказваецца: „15 чэрвеня пала Вердэн. 17 чэрвеня германскія матарызаваныя злучэнні дасягнулі швейцарскай граніцы і замкнулі кальцо вакол французскіх сіл, закрытых у Латарынгіі, Эльзасе і лініі Мажыно. Атакамі і пераходам праз Луару было ўстаноўлена, што праціўнік у гэтым сектары фронта не зможа аказаць ніякага супраціўлення. Французская армія страціла сваю ўдарную сілу і пачала складваць зброю. У гэтай абстаноўцы прэм'ер Петэн звярнуўся да германскага ўрада з просьбай паведаміць умовы перамір'я".

Адносна германскіх страт у зводцы гаворыцца: „Страты германскай арміі, пачынаючы з 10 мая да перамір'я, па папярэдніх падліках, складаюць: забітых 27.074 чалавекі, загінулі без весткі — 18.384 чал., раненых — 111.034 чалавекі, ўсяго 156.492 чалавекі.

„Аб стратах праціўніка ў бягучым годзе, — гаворыцца ў аглядзе, — не маецца дакладных даных, аднак можна сказаць, што французская армія страціла толькі адным палоннымі 1.900.000 чалавек, сярод іх 5 камандуючых французскімі арміямі, 29.000 афіцэраў".

Авіяцыя праціўніка страціла з 4 чэрвеня ў паветраных баях 383 самалеты, зенітнай артылерыяй збіта 165 самалётаў, на зямлі знішчана 289 самалётаў. Акрамя таго збіта 26 балонаў паветранай загароды і прывязны аэрастат.

Зводка германскага камандвання

БЕРЛІН, 3 ліпеня (ТАСС). Як паведамляе Германскае інфармацыйнае бюро, з стаўкі вярхоўнага галоўнакамандуючага перадаюць: „Падводная лодка патапіла варожыя гандлёвыя судны агульным танажам у 24 тысячы тон. Учора германскія самалёты атакавалі караван суднаў і патапілі два грузавых параходы. Германскія самалёты скінулі бомбы на прадпрыемствы англійскай ваеннай прамысловасці, якія размешчаны на ўзбярэжжы Англіі. У рэзультаце неаднаразовых нападзенняў на партовыя збудаванні, якія размешчаны на ўзбярэжжы Паўднёвай Англіі, узніклі шматлікія пажары і ўзрывы".

Зводка італьянскага камандвання

РЫМ, 3 ліпеня (ТАСС). Агенцтва Стэфані паведамляе, што італьянскае камандванне перадае: „Ва Усходняй Афрыцы англічане атакавалі італьянскі гарнізон Метэма. Контратака італьянцаў прымусіла праціўніка да бегства. Англічане пакінулі пасля бою 60 чалавек забітых, кулямёты і боепрыпасы. На нашай старане страты пазначныя.

Нашы самалёты зрабілі паспяховую бамбардыроўку паветранай базы ў Адэне".

Акупацыя германскімі войскамі Нармандскіх астравоў

БЕРЛІН, 2 ліпеня (ТАСС). Германскае інфармацыйнае бюро паведамляе, што злучэнні германскай авіяцыі, пасля кароткага боя з англійскай авіяцыяй, занялі Нармандскія астравы, распаложаныя ў праліве Ла-Манш. Збіты два англійскіх самалёты.

ЛОНДАН, 2 ліпеня (ТАСС). Сувязь з Нармандскімі астравамі часова перарвана. З астравамі немагчыма звязацца па тэлефону і тэлеграфу.

Дзеянні англійскай авіяцыі

ЛОНДАН, 3 ліпеня (ТАСС) Агенцтва Рэйтэр паведамляе, што мінулай ноччу англійскія самалёты бамбардыравалі ваенна-марскую базу Кіле Лінкору ў Шарнхорст. Прычынены пашкоджанні. Другія атрады бамбардыравалі нафтаачышчальныя заводы ў Гамбургу, важныя аб'екты ў Дзюісбургу, авіяцыйны завод у Дэйчсхаузе, аэрадромы ў Кельне, Везеле і Фенло.

4 англійскіх самалёты не вярнуліся на базы.

Афяры бамбардыровак Італіі

РЫМ, 3 ліпеня (ТАСС). Афіцыяльна паведамляецца, што ў рэзультаце паветраных налётаў за перыяд з 11 па 13 чэрвеня ў Італіі сярод грамадзянскага насельніцтва забіта 91, ранена 392 чалавекі.

Налёты германскіх самалётаў на Англію

ЛОНДАН. 3 ліпеня (ТАСС). Агенцтва Рэйтэр перадае, што ў часе налёту германскіх самалетаў на паўночна-усходняе ўзбярэжжа Англіі ноччу на 3 ліпеня забіта 12, а ранена 13 чалавек.

Загад генерала дэ Голь

ЛОНДАН, 2 ліпеня (ТАСС). Агенцтва Рэйтэр перадае, што ўчора генерал дэ Голь, прызнаны англійскім урадам кіраўніком французаў, жадаючых прадаўжаць супраціўленне, афіцыяльна аб'явіў, што вызначыў віцэ-адмірала Мюсельe камандуючым свабоднымі французскімі ваенна-паветранымі сіламі. У яго распараджэнні некалькі ваенных караблёў, а таксама эскадрыльяў.

Працэс генерала дэ Голь

БЕРЛІН, 2 ліпеня (ТАСС). Германскае інфармацыйнае бюро, спасылаючыся на французскую газету „Дэпеш дэ Тулуз" піша, што ваенны трыбунал прыступіў да слухання справы генерала дэ Голь.

Афяры крывавай правакацыі ў Галацы

БУХАРЭСТ, 3 ліпеня (ТАСС). Па даных румынскага міністэрства прапаганды, колькасць забітых бесарабскіх рабочых у часе крывавай правакацыі, арганізаванай румынскай паліцыяй у Галацы, складае каля 300 чалавек.

ПАПРАЎКА ТАСС

У канцы інфармацыі пад загалоўкам „Германскі друк аб далучэнні Бесарабіі і Паўночнай Букавіны да СССР" замест 1812 1919 гг. трэба чытаць 1812 1918 гг. Глядзі газету „Зара" ад 2 ліпеня, 4 старонка, апошні абзац 2-й калонкі.

Новае жыццё ў літоўскай вёсцы

КАЎНАС, 3 ліпеня (ТАСС). З кожным днём усё паўней выяўляецца характар палітыкі, якую праводзіла ў вёсцы сметонаўская кліка. У газеце „Лietувос айдас" надрукаваны артыкул, у якім на аснове фактаў паказваецца цяжкае становішча дробных сялянскіх гаспадарак. Яны стагналі пад цяжарам непасільных падаткаў і даўгоў. За сельскагаспадарчыя прадукты плацілі грашы, а прамысловыя вырабы даражалі.

Скрозь і ўсюды судовы прыстаў прадаваў з таргоў апошні кавалачак сялянскай зямлі, а растаўшчык выводзіў з двара апошнюю карову. Такая сметонаўская „ахова" сялянскай маёмасці прыводзіла да таго, што працоўнае сялянства разаралася і вымушана было ўцякаць у горад, павялічваючы армію галодных і безработных. Сметонаўцы па сутнасці ўстанавілі феадальныя парадкі.

Цяпер гэтым парадкам прыходзіць канец.

„Другі раз на маіх вачах разбілі крепасное права",—сказаў на шматлюдным мітынгу 100-гадовы селянін Алітуса. Літоўскія газеты паведамляюць, што рыхтуецца радыкальная зямельная рэформа, якая дапаможа вярнуць працоўнаму сялянству, адабраную ад яго зямлю.

Пісьмо латвійскага рабочага

РЫГА, 3 ліпеня (ТАСС). Газета „Пролетарская правда" апублікавала пісьмо рабочага абутковай фабрыкі Міхайлава, у якім ён расказвае аб жыцці рабочых пры старым плутакратычным рэжыме. „Нас прымушалі работаць 14 - 16 гадзін у дзень, не выключаючы свята,—піша Міхайлаў.—Адпачынку рабочыя не атрымлівалі. У выпадку хваробы замест 5 - 6 лат у дзень дапамогі бальнічная каса выплачвала ім 1,5 - 2, так як фабрычная адміністрацыя давала бальнічнай касе няправільныя звесткі, каб зменшыць свае выдаткі. Калі хто рашаўся гаварыць аб тым, дык яго звальнялі".

Работы камісіі па перамір'ю ў Вісбадэне

РЫМ, 3 ліпеня (ТАСС). Агенцтва Стэфані перадае, што ўчора прадаўжаліся работы камісіі па перамір'ю ў Вісбадэне. У ліку іншых, абгаварвалася пытанне дэмабілізацыі французскай арміі. Вялікая партыя свінога сала, якое Францыя прадавала Англіі, прадастаўлена ў распараджэнне Германіі.

Адказны рэдактар Г. Т. МІНЧУКОЎ.

БРЭСЦКАЕ МУЗЫКАЛЬНАЕ ВУЧЫЛІШЧА

аб'яўляе прыём студэнтаў

на 1940-1941 навучальны год.

Пры вучылішчы адкрыты наступныя класы:

раяль, скрыпка, віяланчэль, альт, кантрабас, труба, вальторна, трамбон, кларнет, флейта, габой, мандаліна, домра, гітара, балалайка, спевы, барабан, літаўры, ксілафон, тэарэтычнае аддзяленне.

ТЭРМІН НАВУЧАННЯ 4 ГАДЫ.

Музыкальнае вучылішча рыхтуе спецыялістаў ў галіне музыкальнага мастацтва з сярэдняй музыкальнай адукацыяй (выканаўцаў, педагогаў, кіраўнікоў, музыкальнай самадзейнасці).

Правілы прыёму: у вучылішча прымаюцца грамадзяне Саюза ССР абодвага полу ва ўзросце ад 16 да 25 год (па класу спеваў ад 18 да 25 год), маючыя адукацыю ў аб'ёме сямігодкі. Паступаючыя ў вучылішча падвяргаюцца іспытам па наступных прадметах: **руская мова (вусная і пісьмовая) і Канстытуцыя СССР.**

По класу раяля, скрыпкі і віяланчэлі патрэбна па спецыяльнасці мець падрыхтоўку. На астатніх спецыяльнасцях прымаюцца пры наяўнасці музыкальных даных без падрыхтоўкі.

Прынятыя ў вучылішча забяспечваюцца стыпендыяй згодна існуючага палажэння. Іншагароднія забяспечваюцца інтэрнатам.

Заявы адрасуюцца на імя дырэктара вучылішча з прылажэннем наступных дакументаў:

1. Заява. 2. Падрабязная аўтабіяграфія. 3. Пасведчанне аб адукацыі. 4. Даведка аб стане здароўя. 5. метрыка. 6. Тры фотакарткі без галаўных убораў размерам 8x4 см. з уласнаручным подпісам паступаючага, завераных дзяржустановай. 7. Даведка аб адносінах да воінскай службы для ваеннаабавязаных.

Заявы прымаюцца да 15 жніўня 1940 года у канцылярыі музыкальнага вучылішча г. Брэст, Пушкінская 22, ад 10 да 16 гадзін дня.

Дырэкцыя.

Даводзіцца да ведама ўсіх гаспадарчых прадпрыемстваў і устаноў г. Брэста і вобласці аб тым, што ў г. Брэсце

адкрываецца праектна-каштарысная група Белдзяржпраекта

Прымаюцца заказы на выкананне праектаў і каштарысаў на наступныя работы:

1. Грамадзянскае камунальнае будаўніцтва, сантэхнічныя работы, геадэзічныя работы, планіроўкі гарадоў, геалагічныя ўзмоканні, добрабыт гарадоў, таксама праекты і каштарысы на рамонтна-будаўнічыя работы.

Прымаюцца на работу кваліфікаваныя інжынеры, тэхнікі, будаўнікі, а таксама чарцёжнікі. З прапановамі звяртацца: г. Брэст, вул. Дзяржынскага 39.

„Брестское Областное Отделение „ГЛАВКИНОПРОКАТ"

С 6 июля выпускает на экраны г. Бреста и области

АМЕРИКАНСКИЙ ФИЛЬМ

СЦЕНАРИЙ: Вальтер РЕЙХ, Самуэль ГОФЕНШТЕЙН. РЕЖИССЕР: Жюльен ДЮВИВЬЕ ОПЕРАТОР: Жозеф РУТТЕНБЕРГ МУЗЫКА Иоган ШТРАУС

БОЛЬШОЙ ВАЛЬС

В ГЛАВНЫХ РОЛЯХ:

Фернанд ГРАВЕГ, Луиза РАЙНЕР, Милица КОРЬЮС, Лионель АРТВИЛЛЬ, Хуг ГЕРБЕРТ, Курт БОИС

Ошосдору УНКВД БССР па Брэсцкай вобласці

патрэбны:

для работы на ўчастках: машыністы паравых і маторных каткоў, трактарысты, шоферы.

Звяртацца: гор. Брэст, Беластоцкая 29.

СЁННЯ Ў КІНОТЭАТРАХ

Кінотэатр „1-га МАЯ" „НАШЕ КИНО"

Кінотэатр імені ГОРКАГА ПОРУЧИК КИЖЭ

Кінотэатр „КІМ" 100 МУЖЧИН И 1 ДЕВУШКА

Брэсцкі міжраёнгандаль даводзіць да ведама грамадзян горада Брэста, што магазіны №№ 69, 73 і 74

купляюць лом чорнага метала

ад насельніцтва.

Адрасы магазінаў:

1. магазін № 69—Тарговыя рады № 75.
2. „ № 73 Савецкая вуліца № 60.
3. „ № 74—вуліца Цэраца № 63.

Брэсцкаму лесапільнаму заводу „Стаханавец" абллесдрэўхімсаюза, вуліца Маскоўская 4/1

ПАТРАБУЮЦЦА

бондары на пастаянную работу.